

RADIONICA INTEGRACIJE

PRESS KLIPING ZA PREDSTAVU „DOK NAS SMRT NE RAZDVOJI“

JutarnjiLIST

'DOK NAS SMRT NE RAZDVOJI' MIRE FURLAN Spoj dobrog teksta, odličnih glumaca i odlučnog Manojlovića

Piše: Tomislav Čadež

Zagrebačko kazalište mladih ponovno je ugostilo zanimljivu predstavu: dramski prvijenac Mire Furlan "Dok nas smrt ne razdvoji" u režiji Mikija Manojlovića i produkciji nezavisne beogradske Radionice integracije. Ovdje su, konkretno, integrirani ozbiljan i dobro napisan tekst slavne glumice te zahvalan redatelj-glumac. Dakako, i glumice, Jasna Đuričić, Anita Mančić, Jovana Gavrilović.

Kao i najčešće kad glumac piše, i ovdje su rečenice lake za izgovor, radnja moguća, a dijalozi prilijepljeni uz situacije. Sve je jasno. Mira Furlan ispisala je samo mrvicu preuzetnu obiteljsku dramu, s dvije teško bolesne, nepokretne žene, majkom i njezinom usvojenom kćerkom, zatim tu su unuka i pater familias koji o njima skrbi.

Glumci ovaj zbilja depresivan komad igraju na hrvatskom jeziku, na kojem je napisan, a za jezik i scenski govor pobrinuo se Bjelovarac Bogdan Diklić, još jedan slavni glumac ovdje na zadatku. O tome tek toliko da je to najnevažniji, lako izvediv element predstavljanja.

Glavni je problem ovoga scenskog djela što je toliko mučno da ga teško možete preporučiti poznanici ili poznaniku. Umiranje je redatelj odlučio prikazati toliko naturalistički da je u tome pomalo i pretjerao.

Naturalističko umiranje

Blanka, igra je dakle Anita Mančić, umire od karcinoma, a u sobi do nje nepokretna leži njezina pomajka, nadimkom Ljubić, stara profesorica latinskog i francuskog; ni ona neće još dugo, a igra je dakle Jasna Đuričić. Ujutro i navečer dvori ih, mijenja im katetere i prži kajgane, Martin, radoholičar i sveučilišni profesor, tobože neprestano na fakultetu, a zapravo kod ljubavnice. **Miki Manojlović** igra ga kao tihog slabića, hladnog, ali ne i tvrda srca. Stanom oblijeće i Mina, Blankina kći, studentica glume: igra je Jovana Gavrilović.

Gluma i režija potpuno su dakle utonuli u naturalizam. Umiruću Blanku izjeda ljubomora pa Martina i udara i grebe, a kajganu umjesto da poklopa sebi raspljeska po prsima i obrazima.

Juha ljubavnice

U nekom trenutku Martin joj prinese goveđu juhicu, a ona ga ispituje otkud mu. Kupio, kaže, u restoranu pokraj fakulteta. Umiruća žena skopča da je juhicu pripravila ljubavnica pa i tu nastane škandal.

Uloga Blanke najteža je za glumu. Anita Mančić igra je krajnje dramatično, zapravo za nijansu pretjerano, tako da se čini da će i glas izgubiti, prepući će joj i prije nego što umre. No, tekst je vješto zbilja napisan, pa i ona ostaje vjerojatna u svojim realizacijama.

Jasna Đuričić igra zahvalniju ulogu, s većim rasponom djelovanja i pogonjenu humorom, jetkim, staračkim. Ona čini kontrauteg ostalom trojcu, a ujedno je najbliža s Blankom. Miki Manojlović igra s mnogo gesti i govora tijela, skrivajući riječi. Posve je pogođen u svojoj mucu. Najmlađa, Jovana Gavrilović, igra svoju nelaku ulogu dosta sigurno, tek je, rekli bismo, za dva tona previsoka i jednu oznaku tempa prebrza. Gotovo dva sata pratimo kućni život ove obične obitelji i ništa se lijepo neće dogoditi.

Donekle zamara neprestana tišina (koja dođe kao kontrapunkt cvrčcima na koncu) i koju glumci popunjavaju često predugim reminiscencijama na vlastite živote. Tu se otkriva i ponešto pretencioznosti autoričine: Martin i Blanka robijali su na Golom otoku, bivši partizani, Blankinu biološku obitelj, a Židovi su bili, potukle su ustaše, i povremeno radnju, po prilici teče u 1960-ima, prekida patnja što je akteri ne mogu još dodatno prikazati.

Posveta Čehovu

Taj Goli otok (s truplom pribijenim na križ što u brodici kruži oko njega dva dana) malko je suvišan među kateterima što ih Martin neprestano mijenja pred očima publike na napola naturalističnoj sceni **Darka Nedeljkovića**, gdje se rabi rashodovan namještaj i bolnički kreveti, čime se valjda sugerira siromaštvo šezdesetih. Kostimi **Jelisavete Tatić** također su replike neke davno prohujale, odrpane socijalističke mode.

Da zaključim: ozbiljan dramski tekst, s otvorenom posvetom **A. P. Čehovu**, odlični glumci i odlučan redatelj. Predstava nije za zabavu nego za brigu, što joj nije tržišna, ali jest umjetnička preporuka.

GOSTOVANJE Dramski prvijenac Mire Furlan "Dok nas smrt ne rastavi" u ZKM-u

Agonija života i uzvišenost glume

REDATELJ

Miki Manojlović ovdje je negativac i čini sve da damama ne ukrade show

Bojana Radović

bojana.radovic@vecernji.net

Te subotnje večeri Bogovićeve ulica bila je prava glumačka špica. Svi koji su mogli hrli su u ZKM pogledati Mikija Manojlovića u drami "Dok nas smrt ne rastavi", prvijencu Mire Furlan, drami u kojoj taj legendarni beogradski glumac potpisuje i svoju prvu režiju, za beogradski Kulturni centar Radionica integracije. Dva i pol sata poslije u maloj dvorani ZKM-a rasplakana publika, neke žene u šoku zbog kojeg nisu mogle iz dvorane.

– Nikada nisam bila na predstavi koja je rasplakala ovoliko ljudi – kaže Dubravka Vrgoč, ravnateljica ZKM-a, a uz podsjećanje na "Unterstadt (slavnu osjećku predstavu koju Zagreb još nije imao prilike vidjeti) složile smo se da je ovo bilo uistinu potresno iskustvo, posebno za sve one koji su majke izgubili od karcinoma.

Priča Mire Furlan vodi nas u Zagreb, u stan u Vlaškoj ulici. Godine su sedamdesete. U tom stanu, svaka u svojoj sobi, leže dvije teško bolesne, nepokretne žene – majka i keći. O njima se brine kćerin suprug i njihova keći kojoj sve životno vrijeme oduzima Akademija, na kojoj uči kako postati glumica. Kroz priču koja nas vodi u Zagreb u Drugom svjetskom ratu, gdje doznajemo da je majka zapravo posvojila napuštenu židovsku djevojčicu i tako je spasila, preko Golog otoka, gdje je završio tada mladi bračni par, pa nazad u bolešću razoren život ci-

Priča Mire Furlan vodi nas u sedamdesete, u stan u Vlaškoj ulici

Jasna Duričić i Anita Mančić, svaka u svom krevetu, odigrale su život i smrt

jele obitelji, prelamaju se snažni osjećaji, oni koji se dotiču najintimnijeg dijela života svakog od nas. Drama je nesumnjivo potresna i duboko emocionalna, ali u samom tekstu jasno se razabire rukopis ne odveć iskusne autorice. Iz njezina "pera" piše srce, vjerojatno i sam život, što priču daje autentičnost proživljenosti, ali je ne lišava klimavih dijelova. Zbunjuje djevočin lik. Ako je na Akademiji, to joj

daje barem 18, ako ne i više godina, a njezine su replike, pa i postupci pisani kao da je riječ o, recimo, 13-godišnjem djetetu. Ostaje nejasno je li infantilnost pogreška ili namjera da se pokaže kako teška životna trauma može potaknuti bijeg u djetinjstvo gdje je svijet bio siguran i savršen, baš kao što i političke referencije priče (Nijemci, ustaše, komunisti...) ostaju tek usput spomenute.

Miki Manojlović režira izuzetno decentno, ostavljajući svojim glumicama da se razmašu. On je ovdje trpeći negativac i izuzetno se trudi da ne ukrade damama show. Njegove heroine – Jasna Duričić kao baka i Anita Mančić kao majka – doslovno oduzimaju dah. Žene polegnute u bolesničke postelje odigrale su nam svoje živote i agoniju. Je li teže bilo skončati u Jasenovcu ili preživjeti Goli otok pa umrijeti od raka, pitanje je upućeno majci, spasiteljici, Bogu, sudbini... Odgovora, naravno, nema. Ostaje tek smrt kao spas za onog tko odlazi i pakao za one koje ostavlja.

'DOK NAS SMRT NE RAZDVOJI' MIRE FURLAN

Spoj dobrog teksta, odličnih glumaca i odlučnog Manojlovića

PIŠE
**TOMISLAV
CADEZ**

Zagrebačko kazalište mladih ponovno je ugostilo zanimljivu predstavu: dramski prvijenac Mire Furlan "Dok nas smrt ne razdvoji" u režiji Mikija Manojlovića i produkciji nezavisne beogradske Radionice integracije. Ovdje su, konkretno, integrirani ozbiljan i dobro napisan tekst slavne glumice te zahvalan redatelj-glumac. Dakako, i glumice, Jasna Đuričić, Anita Mančić, Jovana Gavrilović.

Kao i najčešće kad glumac piše, i ovdje su rečenice lake za izgovor, radnja moguća, a dijalozi prilijepljeni uz situacije. Sve je jasno. Mira Furlan ispisala je samo mrvicu preuzetnu obiteljsku dramu, s dvije teško bolesne, nepokretne žene, majkom i njezinom usvojenom kćerkom, zatim tu su unuka i pater familias

ali ne i tvrda srca. Stanom oblijeće i Mina, Blankina kći, studentica glume: igra je Jovana Gavrilović.

Gluma i režija potpuno su dakle utonuli u naturalizam. Umiruću Blanku izjeda ljubomora pa Martina i udara i grebe, a kajganu umjesto da poklopa sebi raspljeska po prsima i obrazima.

Juha ljubavnice

U nekom trenutku Martin joj prinese govedu juhicu, a ona ga ispituje otkud mu. Kupio, kaže, u restoranu pokraj fakulteta. Umiruća žena skopča da je juhicu pripravila ljubavnica pa i tu nastane škandal.

Uloga Blanke najteža je za

jela, skrivajući riječi. Posve je pogodan u svojoj mucu. Najmlada, Jovana Gavrilović, igra svoju nelaku ulogu dosta sigurno, tek je, rekli bismo, za dva tona previsoka i jednu oznaku tempa prebrza. Gotovo dva sata pratimo kućni život ove obične obitelji i ništa se lijepo neće dogoditi.

Donekle zamara neprestana tišina (koja dođe kao kontrapunkt cvrčcima na koncu) i koju glumci popunjavaju često predugim reminiscencijama na vlastite živote. Tu se otkriva i ponešto pretencioznosti autoričine: Martin i Blanka robijali su na Golom otoku, bivši partizani, Blankinu biološku obitelj, a Židovi

REŽIJA MIKIJA MANOJLOVIĆA

»Dok nas smrt ne razdvoji« Mire Furlan - kronika političkih i privatnih izdaja

Autor: Nataša Govedić

Objavljeno: 5. studenog 2013. u 12:57

Dvije fenomenalne srpske glumice – Jasna Đuričić i Anita Mančić – kao i nešto manje uvjerljiva Jovana Gavrilović tijekom dva sata izvedbe dočaravaju na sceni golemu, filmski precizno nijansiranu i nemjerljivo brižnu nježnost poglavito ženskih obitelji

Nedavnim gostovanjem beogradske predstave »Dok nas smrt ne razdvoji« u Zagrebačkom kazalištu mladih imali smo prilike uvjeriti se u tezu eminentnog harvardskog psihologa Howarda Gardnera: darovite osobe u pravilu su darovite u nekoliko, a ne samo u jednom stvaralačkom području. Zbog toga ih u našim krajevima obično smatraju »neumjernima« ili »nedovoljno koncentriranima«, ali istina je upravo suprotna. Jedna kapacitiranost, naime, osnažuje drugu, kao što nam i dobro poznavanje jednog jezika omogućava da naučimo drugi.

Tako se glumica Mira Furlan, jedna od politički višestruko progonjenih ikona jugoslavenskog filma i kazališta, u predstavi »Dok nas smrt ne razdvoji« srpske Radionice integracije pokazala i kao nadasve sposobna dramatičarka, dok je režijsku palicu vrlo vješto preuzeo podjednako slavan glumac i srpski apatrid Miki Manojlović.

Između Jasenovca i Golog otoka

No ni sama Radionica integracije, osnovana u Beogradu 2008. godine radi Manojlovićeve potrebe stvaranja ekspresivne zone osoba s invaliditetom, kao ni način na koji okupljena ekipa predstave tretira temu bolesti i smrti, ne funkcioniraju na način kapitaliziranja bilo političkih kontroverzi, bilo generalne dopadljivosti i popularnosti okupljenih glumačkih zvijezda.

Naprotiv, tema predstave je krajnje intimna obiteljska situacija – posljednji sati života junakinje židovskog porijekla, Blanke, čiji su roditelji nestali u nacističkim progonima, dok je nju kasnije dopalo da zajedno sa suprugom, sveučilišnim profesorom, odsluži političku kaznu na Golom otoku. »Nitko te ne može uništiti kao ovi naši. S neprijateljima si barem na oprezu« – glasi jedna od Blankinih replika.

Premda se predstava izvodi na hrvatskom jeziku i s tipičnim agramerskim jezičnim ukrasima (radnja predstave smještena u sedamdesete godine prošlog stoljeća u Zagrebu), svi odnosi unutar drame mogu se tumačiti kao kronika političkih i privatnih izdaja koje poznajemo i u periodu nakon 1991. godine. Tekst predstavlja tri generacije žena. Baka Ljubić, profesorica latinskog, usvojila je desetogodišnje židovsko siroče Blanku, a Blanka je rodila mladu glumicu Minu, prvakinju zagrebačke Akademije, što sve zajedno podsjeća i na poznati autobiografski obiteljski podtekst same autorice teksta.

Posebno je hrabro što Jugoslavija unutar drame nema status nostalgičarske utopije, nego shizofrene zemlje u kojoj se jednom rukom slavilo revolucionarne tekovine suprostavljanja fašizmu, a drugom rukom ubijalo po istom fašističkom ključu »ušutkavanja opasnih intelektualaca«.

Dvije fenomenalne srpske glumice – Jasna Đuričić (baka Ljubić) i Anita Mančić (Blanka) – kao i nešto manje uvjerljiva te najmlađa Jovana Gavrilović (kao mlada glumica Mina), tijekom dva sata izvedbe dočaravaju na sceni golemu, filmski precizno nijansiranu i nemjerljivo brižnu nježnost poglavito ženskih obitelji, u kojima je normalno zavući se baki u krevet i prošvercati joj cigaretu; normalno je mami ispričati sve detalje svade s dečkom, baš kao što je međusobno izjavljivanje ljubavi svakih petnaest minuta neizostavan dio svakodnevnih rituala. Ovaj precizno zabilježen svijet ženske i još k tome obiteljske solidarnosti dramski je presedan na našim prostorima. Naše dramatičarke i dramatičari, naime, međugeneracijske ženske odnose obično prikazuju u izrazito gorkom, traumatskom, a ne savezničkom ključu.

Otrov ogorčenosti

I dok se glumica Anita Mančić u liku nepokretne Blanke bori s gotovo stalno navirućim suzama, ne gubeći pri tom mirnoću glasa i veliki osmijeh na licu, njezino je posljednje samosuočenje rezervirano za pitanje možemo li zbilja biti krivi i odgovorni zbog nepravdi koje su nas tijekom života pogodile. Mančić igra neobično jaku ženu koja se u stanju »zaliti« ne samo suzama, nego i doručkom koji više ne može progutati, kao i posljednjom snagom grliti i mlatiti svog nevjernog supruga, ali onda se ipak zapitati je li njezin karcinom naprosto posljedica prevelike količine životnih poraza.

Podjednako nepokretna, ali odlučna i emocionalno veoma pribrana Jasna Đuričić kao baka Ljubić vrlo se ozbiljno nastoji prisjetiti četvrte latinske konjugacije i odbiti pomisao da će morati nadživjeti svoju kćer, također pribrano brišući suze i gordo hrabreći sve oko sebe. Odnosi bake, majke i unuke bogati su i krajnjim napetostima i maksimalnim odanostima, ali njihovo je transgeneracijsko savezništvo neupitno.

Lik Martina, čovjeka koji se odmara od bolesne žene pisanjem knjiga i prešutnim boravkom u stanu ljubavnice, Miki Manojlović igra glumački bespoštedno. Postavlja ga ponajprije kao čovjeka koji je smlavljen i političkim progonima i ženinom bolešću, doslovce skutren poput dječaćića na rubu kreveta (svjestan svih svojih obiteljskih, a ne samo javnih izdaja), a zatim i kao osobu koja bi najradije od svega pobjegla, premda i dalje stoički mijenja katetere i donosi juhice.

Činjenica da se muški lik aktivno brine za bolesna tijela dviju žena nosi sa sobom i određenu političku težinu, pojačanu bijesom Blanke oko činjenice da mora pristati na zahvalnost osobi koja ju je emocionalno povrijedila i napustila.

Plačevi kao partiture

Ono što posebno uzemirava i istovremeno »liječi« u ovoj predstavi jest kompleksna partitura i ženskih i muških plakanja, suza koje ne prestaju teći tijekom dva sata izvedbe, uza svo isprepletanje sa smijehom i samoironijom, zbog toga držeći publiku u stanju sve jače emocionalne ranjenosti i otvorenosti bolnim iskustvima. Jasna Đuričić i Anita Mančić igraju ne samo majku i kćer, nego dvije žene između kojih stalno posreduju leteći ćilim najbližih povjeravanja, što je samo po sebi toliko rijetko da na neki način djeluje potresno. Mikija Manojlovića valja pohvaliti i zbog nenametljive, a opet veoma promišljene režije, kao i zbog načina na koji scenski trpi (i ne ublažava) diskretnu optužnicu na račun muškog roda.

Još jednom se pokazuje da feminizam ne treba biti eklatantan i manifestan; dovoljno je dozvoliti ženskoj istini da nađe put do javnosti i podržati ženski glas u naporu da izusti sve ono što je »inače« proglašeno tabuom. Predstavu »Dok nas smrt ne razdvoji« svakako bi valjalo uvrstiti i na programe domaćih glumačkih festivala, ne samo zato što ju je napisala glumica, nego i zbog predane glumačke ekipe koja je realizira na pozornici.■

GLUMAC, ALI I REDATELJ

INTERVJU Predrag Miki Manojlović: Teatar vrijedi samo ako je briljantan

Autor: Svjetlana Hribar

Objavljeno: 3. studenog 2013. u 13:04

Odavno sam se mogao upustiti u režiju, ali nisam. Način kako ja živim glumu još uvijek mi je izazovan – provociranje procesa s kojim jeste ili niste dio zajedničke igre. Ako jeste – onda je to teatar

Jedan od rijetkih glumaca s područja bivše Jugoslavije sa statusom istinske međunarodne filmske zvijezde danas je Miki Manojlović. Do trenutka kada je početkom devedesetih godina – u znak protesta protiv rata – napustio rodni Beograd, u njegovoj je biografiji bilo ubilježeno dvadesetak filmskih naslova i niz nagrada – danas im je dodao još četrdesetak filmova, od kojih više od polovine snimljenih u inozemnim produkcijama.

Sjećam se dobro jedne dodjele nagrada na filmskom festivalu Alpe Adria u Trstu – gost večeri bio je Miki Manojlović i njegov film »Il Macellaio« – gdje sam prisustvovala općem deliriju publike u trenutku kad je stupio na scenu. U Italiji Miki Manojlović uživa veliku popularnost, a njegova bilingvalnost – drugi jezik u obitelji je francuski – omogućila mu je da se nastavi baviti glumačkim poslom izvan granica svog jezika.

Jedanaest godina Predrag Miki Manojlović nije stao na daske bilo kojeg kazališta na području bivše Jugoslavije, a onda je 2003. godine maestralno odigrao naslovnu ulogu u jedinoj kazališnoj produkciji koja se mogla mjeriti s nekadašnjim velikim glumačkim predstavama Jugoslovenskog dramskog pozorišta – »Molijer – još jedan život«, u režiji slovenskog umjetnika Dušana Jovanovića.

Novo pojavljivanje u teatarskom životu Miki Manojlović bilježi tek 2008. godine, osnivanjem Radionice integracije namijenjene kreativnom izražavanju slijepih i slabovidnih osoba, koje su kao i svi ljudi s nekim fizičkim hendikepom u našim sredinama – marginalizirane grupe, prepuštene samima sebi.

U Radionici integracije smještenoj uz Savu, u možda najljepšem, ali svakako jednom od najzapuštenijih dijelova Beograda, pod izravnim mentorstvom Mikija Manojlovića koji je u Radionicu (uz još desetak osnivača) uložio svoje ime, energiju i vlastiti novac, nastala su najprije dva »događanja pod reflektorima«, a nedavno i sjajna glumačka predstava »Dok nas smrt ne razdvoji« prema drami Mire Furlan, u kojoj je Miki Manojlović i glumac, i redatelj.

Voda do usta

O Radionici integracije, u okrilju koje je nastala ova predstava, razgovaram s Mikijem Manojlovićem, uoči putovanja ansambla u Zagreb i igranja predstave u Zagrebačkom kazalištu mladih.

Osim dramskog teksta Mire Furlan – »Dok nas smrt ne razdvoji« – Radionica je privukla pažnju javnosti dvama scenskim događanjima koji su grupu slijepih i slabovidnih osoba doveli do postavljenog cilja – kreativnog scenskog procesa.

U krupnom planu

O komornoj obiteljskoj drami – napisanoj za majku, baku, njihovu kćer/unuku i oca – redatelj Manojlović kaže da je sadržajno i formom na visini najboljih dramskih tekstova današnjice. Radnja počiva na virtuoznoj igri glumačke četvorke u neposrednoj blizini gledališta (pri čemu dvije nepokretne žene

tokom cijele predstave leže u krevetima), a gledatelji imaju osjećaj da su i sami dio prostora u kojem se razotkriva intima jedne obitelji.

Samo igrom na blizinu moguće je ostvariti »krupni plan«, gdje (kao na filmu) glumac može šaptati, a da ga se dobro čuje, gdje svaki gledatelj možete vidjeti i najmanju bolnu grimasu na licu smrtno bolesne žene, čuti zatomljeni jecaj, pa i miris bolesti. Ili kapanje vode iz slavine u zapuštenom stanu...

Političke konotacije u tekstu tek ilustriraju vrijeme u kojem su se još uvijek osjećale posljedice totalitarizma, ali se s njima i mirilo, njegujući neke vrijednosti koje su održavale intelektualce sedamdesetih godina živima...

Sat i pedeset minuta publika gotovo da i ne diše, tek tu i tamo čuje se iz gledališta poneki uzdah, rekla bih ne zbog teške teme – jer potreba za ljubavlju je svuda oko nas, a bolest je postala očekivano stanje – već zbog svijesti da ljudi poput ovih na sceni – danas više nema.

Uloge bake i majke igraju Jasna Đuričić i Anita Mančić, Mina je Jovana Gavrilović, a otac Martin Miki Manojlović. Njih četvero funkcioniraju kao jedno tijelo koje pulsira raspadajući se, bolno skrivajući svoju ranjivu nutrinu.

– Do sada smo uspjeli prirediti dva takva događanja – pod naslovom »Hodnici žuti, purpurni, plavi«, a pod vodstvom umjetnice pokreta Sonje Vukičević, nastala je po svom sadržaju jedinstvena, uzbudljiva, iskrena i neponovljiva predstava, koja je počela pričom o nosu, kao čulu u svakom smislu, a onda se udaljila i transponirala u životno iskustvo, čije je stvaranje do scenskog prikaza trajalo nekoliko mjeseci.

Do drugog »događanja pod reflektorima« dovela je želja za čvršćom dramskom formom – pod vodstvom glumca Nebojše Dugalića radilo se na Becketovom »Godotu« – uz obvezujuću profesionalnu pomoć nekolicine nas okupljenih oko Radionice integracije. »Godot« se i dalje igra, a sljedećeg mjeseca priređujemo novo događanje – kojim će djeca koja do sada nisu imala priliku za to – upoznati dječji zbor »Kolibri«.

Što je navelo jednog više nego zaposlenog glumca s karijerom koja davno nadilazi granice zemlje i jezika na djelatnost koja nema i nikada neće imati zaslužujući odjek u društvu?

– Sve što radimo kao pojedinci – ima korijene u obitelji iz koje smo potekli. Unatoč činjenici da sam imao bezbrižno djetinjstvo, moja je obitelj bila kazališna, a to znači da nam je »voda uvijek bila do usta«. Jako sam cijenio napore roditelja da se finansijski održe »iznad vode«, a rano sam prihvatio i maksimu da kad imaš – moraš to podijeliti s drugima. Trenutačno sam u toj fazi da mogu ono što imam dijeliti. Sretan sam što u tome nisam sam.

Izolacija kao izbor

Poznajem američkog umjetnika u Parizu (Howard Buten) koji je život posvetio autističnim osobama, a radi u velikom i od francuskog društva vrlo dobro opremljenom centru za autizam. Vaša je Radionica integracije smještena u dijelu grada do kojeg ni beogradski taksisti ne znaju doći...

– Taj dio grada nazivam »središtem Beograda budućnosti«. Nadomak je gradu, uz rijeku, a potpuno pust, to jest zapušten. Kad bude ostvaren projekt »Beograd na vodi« – a planovi već uvelike postoje – nas tu možda više neće biti, ali će ostati činjenica da smo im »obilježili teren«...

Prostor u kojem djeluje Radionica integracije je iznajmljen – obnovili smo ga velikim dijelom vlastitim sredstvima, što znači da smo izdvajali privatno naš novac za obnovu objekta koji ni približno nije bio primjeren potrebama Radionice. Neću vam sad govoriti kroz što smo sve prošli – više puta sam to isticao u srpskim medijima, nastojeći probuditi javnost i senzibilizirati institucije za projekt koji je zaista važan za

društvo – u konačnici mogu reći da Radionica opstaje samo zahvaljujući nesebičnom djelovanju ljudi kojima je stalo do njena opstanka, uz pomoć Ministarstva kulture i povremeno nekih drugih institucija.

A koliko će trajati?

Trenutačno vlast ima sluha za ovakvu vrst djelatnosti. Mogu se samo nadati da će tako biti i ubuduće, jer su ovakve radionice nužne za oplemenjivanje života svih kategorija hendikepiranih kojih je oko nas na tisuće...

U prostoru Radionice integracije vi ste ostvarili i prvi vlastiti redateljski projekt – predstavu »Dok nas smrt ne razdvoji« po tekstu Mire Furlan, u kojem igrate s dvije prvačkinje srpskog glumišta – Jasnom Đuričić i Anitom Mančić – te mladom glumicom Jovanom Gavrilović.

– Odmah da vam kažem da sam s ovakvom podjelom i projektom mogao birati teatar u kojem ćemo igrati. I to ne samo u Beogradu, nego bilo gdje u regiji gdje se govori nama razumljivim jezicima! Ali ga igramo tu, u Radionici integracije, jer – unatoč objektivnim problemima i teškoćama – nitko od nas nije želio okrilje institucije. Predstava je nastala u izolaciji i tako se i igra, daleko od utjecaja gradskog života i teataru kojima vladaju dobre i loše vijesti, problemi s kojima živimo čitav svoj vijek...

Kriza institucija

Pametni će shvatiti i to htijenje i tu gestu, koja je estetske i kulturološke prirode, a znak je ozbiljne krize institucija. No, čini mi se da ljudi ovo mjesto uzimaju – zdravo za gotovo i nitko se ozbiljno ne pita – »Zašto«?

U biti, nije nam ni važno. Na predstavu nismo zvali nikoga, a stalno se traži karta više! Mjesta je 106 i ne povećavamo gledalište, jer ovo je intimna priča i igra se na blizinu – ne riječ, svaki se uzdah mora čuti...

Na predstavu dolaze razni ljudi – i neki koji su mislili da tu pripadaju, a u biti dođu iz puke radoznalosti, znači ne pripadaju. Ali ima stalno onih koji razumiju naša htijenja.

Zašto sam se prihvatio režije?

Kad je ozbiljna pojava – gluma je monodisciplina, i to je njen lošiji domet. Ozbiljni igrači duha, kojima uspjeva sagledati cjelinu čiji je glumac samo dio, rijetki su, a ujedno i veliki. Svi oni kojima se gluma vidi – samo su viđeni glumci, a onaj mali broj kojima se struktura glume ne vidi – najveći. Ta atletska disciplina – brži, bolji, viši – za mene od malih nogu ne vrijedi...

Igra duha

Režija je bliska ovom drugom. Koncept dosljednosti ili odustajanja od njega nevidljiva je forma. Morate imati prave razloge zbog kojih to radite.

Odavno sam se mogao upustiti u režiju, ali nisam. Jer ta igra duha, na način kako ja živim glumu, još mi je uvijek izazovna, još nije postala autodisciplina – provociranje procesa s kojim jeste ili niste dio zajedničke igre. Ako jeste – onda je to teatar. A teatar vrijedi samo ako je briljantan!

Mnogo se glumaca međutim, nakon nekog vremena, upušta u režiju.

– Razlozi su tome razni. Imate glumce koji su nezadovoljni redateljima, pa odluče sami režirati; ili su mrtvi glumci, kojima gluma više nije izazov, a režija je način da se održe živima u teatru; na kraju, tu su i oni koji to rade isključivo za novac. Režija je po svom značenju – organizacija. Zato su mnogi redatelji dosadni.

Osobno sam radio s najboljim redateljima, ne samo na ovim prostorima nego i u Europi, svijetu. Ali i s najgorima. I mogu reći da sam od svakoga nešto naučio. Samo od osrednjih ne naučite – ništa.

Veliki ekran

S tekstem Mire Furlan sreo sam se u Čapljini – bilo je to na snimanju filma »Cirkus Columbia« u kojem smo oboje igrali. Imali smo jedan slobodan dan tijekom snimanja i odmah sam pročitao tekst koji mi je dala. Jako me se dojmio i osjetio sam potrebu da ga pretvorim u predstavu.

Anita Mančić je već godinama zvijezda srpskog glumišta, dok novosadsku glumicu Jasnu Đuričić – unatoč brojnim ulogama i četiri Sterijine nagrade – šira javnost »otkriva« tek posljednjih godina.

– Jasna je najkraće rečeno – sjajna glumica i apsolutni je paradoks da tek odnedavno radi i na filmu. Razlog je taj što više nema filmskih redatelja koji odlaze u kazalište, gledaju predstave i na taj način upoznaju glumce. Većini njih teatar je dosadan, a kako je film u nas postao eksces, tako čak i velike glumice ostaju bez uloga na filmu. To važi i za Anitu Mančić koja je apsolutno najbolja glumica svoje generacije.

S druge strane, Mira Furlan je – unatoč dva desetljeća odsustva – još uvijek u fokusu javnosti. I dalje zanima sve: redatelje, publiku, medije...

– To može zahvaliti svom dubokom tragu u kazalištu, na malom i velikom ekranu. Da je bila samo kazališna glumica – možda ne bi bila tu a tako daleko, poput brojnih velikih glumaca koji su nestali iz javnosti...

Kakva je bila reakcija Mire Furlan kao autorice teksta na predstavu?

– Na jednoj od posljednjih proba igrali smo predstavu samo za nju - bila je sama u gledalištu. Glumcu nije ugodno igrati pred živim piscem. A ja sam, opet, jako sretan što je ovaj naš pisac živ! I neka tako bude još dugo!

S druge strane, razumijem i autorski aspekt – jer, mi smo žestoko »kopali« po Mirinom tekstu. Piscu, u pravilu, nedostaju rečenice koje su glumcu višak! Zato na probama, pred autorom, zna biti vrlo intenzivno. Za bilo kakvu autorsku intervenciju u našu predstavu – Mira je stigla prekasno. No, činila se potresenom, ali sretnom.■

Nisam želio igrati loše momke s istoka

U emisiji *Nedjeljom u dva* gostovao je glumac Miki Manojlović. Povod za gostovanje je zagrebačka premijera predstave "Dok nas smrt ne razdvoji". Osim o kazalištu, Manojlović je govorio o svojem društvenom angažmanu, odlasku u Francusku te se prisjetio svojih mnogobrojnih filmskih uloga.

Manojlović je rekao kako mu je **Emir Kusturica** najdraži redatelj, a *Otac* i *Underground* su mu najdraži filmovi koje je snimio s njim.

Govoreći o odlasku u inozemstvo 1993., Manojlović je rekao kako njegovi korijeni nisu samo iz Makarske. *Otac mi je rođen u Francuskoj, tako da sam zrak slobodnih zemalja udisao još kao*

mali, izjavio je. Prvi put u Francusku je otišao raditi 1989. godine i radio je s **Nicole Garcia**, velikom francuskom glumicom. *Imao sam potrebu za novim razmjenama, za neponavljanjem, za nepoznatim. A onda je došao rat. Nisam mogao dozvoliti da mi nečija politika određuje sudbinu, nisam mogao biti u toru*, ispričao je Manojlović. Dodao je i kako je promatrajući što se događa, mislio da će se to riješiti na miran način, a ne oduzimanjem života.

Ustvrdio je da umjetnost može sačuvati samo pojedince od ratnih strahota, *može biti kao bijeg od stvarnosti*. Rekao je i kako ne vjeruje politici, zazire od nje. Prema njegovu mišljenju, danas postoje samo politički zaposlenici, nema državnika. *Prošlo je doba vizionara, bilo pravih ili lažnih, prošlo je doba državotvoraca. Politika je postala posao*.

Govoreći o tome kako je doživio propadanje Jugoslavije, rekao je kako ga je to strašno pogodilo gledajući koliko nasilje stvara nesreće. Na pitanje je li ga 90-ih srpstvo definiralo, Manojlović je rekao kako su mu sva europska vrata bila otvorena filmom *Samo jednom se ljubi*. *U našoj glumačkoj obitelji svi su znali tko sam. Ali sam imao problema odgovoriti na pitanja što se to kod nas događa*, rekao je.

Uvijek sam znao nositi samoga sebe - rečenica je koju je izgovorio kao odgovor na pitanje zašto je odbio suradnju sa **Spielbergom**. Pojasnio je kako ne može, niti je ikada želio, igrati loše momke s istoka. *To je u to vrijeme bio jedan trend kada su se loši momci s istoka prikazivali kao uzrok svemu lošem*.

Manojlović je rekao i kako je jedan od rijetkih koji će priznati da postoji neki film za koji može reći da je njegov najgori - a to je film *Mesar*.

tportal.hr

PREPUNILI ZKM

Emocionalni vatromet Mire Furlan u režiji Mikija Manojlovića

Autor: Igor Ružić, 3.11.2013 9:28

Dramski prvijenac Mire Furlan u režiji Mikija Manojlovića, koji pritom u njemu i igra s ništa manje značajnim partnericama Jasnom Đuričić i Anitom Mančić, sasvim su dovoljan razlog da gotovo bilo koje gledalište bude premalo. Tribine postavljene na pozornici Zagrebačkog kazališta mladih pri gostovanju predstave 'Dok nas smrt ne razdvoji', naravno, nisu iznimka

Nastala u travnju ove godine u produkciji kazališta Radionica integracije, koje kao izvedbeni i kulturni centar u Beogradu vodi poznati glumac europske reputacije Predrag Miki Manojlović, ona tek započinje gostujući život po regiji, za koji ne treba sumnjati da će, iz očiglednih razloga, biti dug i plodan. Iako, zapravo, govori sasvim suprotno – o životu koji i nije tako dug i ostavlja goruća pitanja neriješenima sve do samog kraja, pa i nakon njega.

Prva drama slavne glumice komorna je igra za četiri lika: tri žene različitih generacija, u formaciji baka-majka-kći, i jednog muškarca, distanciranog i mrzovoljnog oca i supruga koji ipak obavlja sve zadatke vezane uz terminalno bolesne i nepokretne starije žene. Između četiri kreveta, od kojih su dva stalno popunjena, raspliće se obiteljska povijest i sadašnjost, i ono malo izvjesne budućnosti. Svi su si

međusobno dužni i međuovisni, ne samo zato što žive pod istim krovom ili dijele sjećanja, nego i zbog svega što su jedni drugima učinili, a imali su, ili nisu, pravo na to. Kad rok trajanja istekne, ostaje još samo par dramskih trenutaka za zbrajanje računa...Vrijeme, kaže se, nikoga ne čeka, a slično je i sa smrću. Umrijeti se može i nekoliko puta tijekom života i čini se da je upravo to idejna, a donekle i ideološka potka teksta Mire Furlan. Štošta pada na pamet pri gledanju 'Dok nas smrt ne razdvoji', od 'Mirisa, zlata i tamjana' Slobodana Novaka, preko 'Prije sna' Lade Kaštelan ili 'Duha' Margaret Edson, do 'Ljubavi' Michaela Haneke. Svaka od tih asocijacija ima svoj jasni odjek, ne zato što autorica izravno crpi iz njih, nego zato što je struktura njezina komada takva da podnosi tako različite poveznice, a tematika toliko općenita da svaka dramska ili prozna 'smrtologija' nužno neki svoj komadić ima i u ovako šturoj slagalici. Kao i mnoge prethodne, i ova obiteljska drama tvrdi da je pakao ipak s ove strane granice koja dijeli živo od neživoga, ali je sreća u nesreći da s ove strane još postoji neki živi oslonac, što neuvjerljivi i labilniji – to ljudskiji i bliži. Unatoč krajnje naturalističkom kraju, teza teksta i jest da dugove nije moguće na vrijeme platiti, ali da to u konačnici i nije najvažnije.

Miki Manojlović i Urša Raukar na zagrebačkoj premijeri

Nekoliko konkretnih činjenica ipak bodu oči i uši. Najprije to da je tekst pisan na hrvatskom i da ga glumci, a posebno glumice, intenzivno takvim doživljavaju te, na svoju štetu, pokušavaju na njemu i igrati. Bilo bi to potpuno nepotrebno da autorica nije upala u uobičajeni 'problem prvog (romana, albuma, komada)' i tekst opteretila ne samo osobnom poviješću te ga tako nepovratno i nepopravljivo vremenski-prostorno definirala. Pored toga, iako se Mira Furlan sa strukturom sasvim suvereno nosi, koristi i previše kolokvijalnih, čak i banalno formalnih formulacija i rečenica. U najboljem slučaju, njihova funkcija mogla bi biti 'osušen' jezik pri suočenju s neizrecivošću konačnoga, kad se elokventnost povlači u naučene i oprobane sintagme. Međutim, ostatak radnje, najprije životnost najmlađe članice obitelji, a onda i sasvim elaborirani prizori u kojima se protagonisti prisjećaju boljih i lošijih dana, ne govori u prilog svjesnoj i argumentiranoj odluci za šablonu.

S druge strane, Jasna Đuričić i Anita Mančić velike su glumice, u stanju plijeniti pažnju i prikovane za krevet. Svaka od njih iz svoje perspektive nosi ovaj komad, dok je uloga Martina, Mikija Manojlovića, naizgled tek spona između njih dviju i treće, kćeri-unuke Mine koju tumači Jovana Gavrilović. Bio bi to svojevrsni paradoks da upravo njegovim angažmanom luk života i smrti ne postaje moguć, a naslov se od profanirane fraze pretvara u doslovnost i istinu. Krajnji realizam u mizanscenu, kostimima Jelisavete Tatić i scenografiji Darka Nedeljkovića, nakon dugog se uzleta u finalu puni emocionalnim vatrometom u

najboljoj maniri kvalitetne drame, one koja patetiku dovodi do katarze, a naturalističku mimezu do vrhunca s više pravih suza u publici nego onih 'glumljenih' na pozornici. 'O tome se sada ne može diskutirati', rekao bi Manojlovićev tmurni Martin, i vjerojatno bi imao pravo.

TEATAR

Dok nas smrt ne razdvoji

Dramski prvijenac Mire Furlan u režiji Predraga Mikija Manojlovića, obiteljska je drama smještena u Zagreb, sedamdesetih godina prošlog stoljeća.

Iako je znamo prvenstveno kao glumicu, **Mira Furlan** je i autorica čiju je knjigu naslovljenu **Totalna rasprodaja**, 2010. godine objavila izdavačka kuća Samizdat B92. Nakon proze, uslijedila je i prva drama, **Dok nas smrt ne rastavi** puna autobiografskih elemenata, no na njezino je premijerno ukazanje javnosti trebalo pričekati nekoliko godina.

Realizaciju tog posla Furlan je povjerila svom kolegi, **Predragu Mikiju Manojloviću**, i njegovoj **Radionice integracije**, u čijoj je produkciji predstava premijerno izvedena u travnju ove godine.

Tom je prigodom Manojlović, ujedno i redatelj predstave zapisao:

„Dramu resi sadržaj i oblik na visini najboljih dramskih pisaca dvadesetog stoljeća i početka novog tisućljeća. Četiri lika Mire Furlan su stvoreni spisateljskom nadarenošću oslobođenom od sveg poznatog u dramskoj literaturi. Oni su jedini mogući sudionici u drami Mire Furlan. U njoj ne može imati svoje mjesto još netko osim njih. U suvremenoj, velikoj drami je uvijek tako, ni lik više, niti

manje. Tijekom sjajnih proba zajednički smo istražili kozmičku misteriju o najvećoj tajni uzroka svijeta – ljubavi i nestajanju. Budite strpljivi, pažljivi i kada predstava u kojoj ćete siguran sam, aktivno sudjelovati, i postati njezin dio, počinje boljeti, postajate uvjereni ‘da je kazalište čarobno’. Za razliku od života“ te dodao: „Kažu da je kazalište ogledalo života. Ne mora biti samo to, ono često jest bijeg od života. Ne živimo u svijetlom vremenu, tako da je predstava prava slika vremena u kojemu živimo. Komad je to o najvećoj misteriji našeg postojanja – rađamo se, volimo i zauvijek odlazimo. Zašto? Ne znamo!“

Ono što pak znamo jest da je u središtu drame smještene u 70-te godine prošlog stoljeća u Zagrebu, ljubav koju je teško sačuvati, odrastanje, život i – smrt. ili kako kaže sama autorica:

„Mislim da je način na koji smo odrasli i ono što nam se događalo u djetinjstvu ono što nas oblikuje za cijeli život. Stalno se vraćamo tim istim temama. Ne možeš znati tko si dok se ne osvrneš na svoju prošlost.“

Отићи је као умрети

Када је пре три године написала драму *Док нас смрт не раздвоји*, Мира Фурлан ја заправо записала нешто о властитом одрастању. Комад је недавно нашао правог редитеља и праву екипу глумаца и ускоро почиње његов позоришни живот

РАДМИЛА СТАНКОВИЋ

Била је чудо од лепоте и талента. Са једнаким успехом је играла на филму, телевизији у позоришту. Била је неодољива Петруњела у *Дунду Мароју* у Хрватском народном казалишту у Загребу, убедљива Енка у *Киклоју* прибавила јој је Златну арену у Пули за епизодну филмску улогу у овом филму Ангуна Врдољака. Само четири године касније, 1986, из Пуле са вратила са Златном ареном за најбољу женску улогу у филму *Лейоша порока*, Живка Николића. Није без ње могао ни Емир Кустурица у *Оцу на службеном џуџу*, где је њена Анкица Видмар допринела освајању Златне палме којом је овај филм био овенчан у Кану. После филмова Рајка Грлића *У раљама живота* и *За срећу је пошребно ироје*, публика ју је напросто обожававала...

Када су 1991. године заратиле неке земље које су до тада чиниле СФРЈ, двома рођених Загрепчана, Хрватици Мири Фурлан и њеном мужу Србину Горану Гајићу, није преостало ништа друго већ да емигрирају у Америку (данас су родитељи 15-годишњег Марка Лава). Тим пре што се она у то време са мужем затекла у Београду, јер је играла и у Југословенском драмском позоришту! Добила је отказ у ХНК и никада је више нико из њене, некад матичне куће, није позвао. Данас је изгубила наду да би јој се то икада и могло догодити. После десет година од одласка у Лос Анђелес, тачније 2002, дошла је на позив Радета Шербеџије на Брионе и одиграла *Међеју*. Тада је редитељ Рајко Грлић рекао да је била сјајна, али да је њој и Радету Шербеџији место на сцени ХНК. То нико у Хрватској није коментаришао.

Одласком у Америку почела је и Мири на двадесетогодишња битка да јој се врати стан њене баке, који јој је у Загребу бесправно одузет. После разних послова, укључив и трапави келнерски, снимила је силне епизоде у веома гледаној научнофантастичној серији *Бабилон 5*, потом у серији *Избуљени*, последњих година је долазила у неке земље бивше Југославије и снимала. Највише у Београду. Оskarовац Даниц Тановић дао јој је улогу у филму *Циркус Колумбија* где јој је партнер био Мики Манојловић.

Пре неку годину, њен супруг и она су конкурисали код надлежних за новац како би снимали филм по роману Дубравке Угрешић Министарство боли. Одбијени су. А Мира мисли да је важно снимити филм о рату из перспективе оних који су морали да оду са ових простора. Када је пре три године написала драму *Док нас смрт не раздвоји*, Мира Фурлан ја заправо записала нешто о властитом одрастању и о ликовима који су обележили њен живот. А у овој драми протагонисти су њих четворо – бака, њена усвојена кћи, њен зет и унука, студенткиња глуме. И све између њих се догађа седамдесетих година прошлог века. Овде, где се говори нама разумљивим језиком.

Када је прочитао текст своје колегинице и пријатељице *Док нас смрт не раздвоји*, Предраг Мики Манојловић је знао да ће га једног дана поставити на сцену. Изабрао је своју Радионицу интеграције, и одлучио да

његове партнерке буду Јасна Ђурчић, Анита Манчић и студенткиња глуме Факултета драмских уметности Јована Гавриловић.

Мира Фурлан долази у Београд на конференцију за штампу и биће 25. априла на премијери свог комада првенца. И то је повод за овај разговор.

Шта нам ви, као ауторна текста, можете рећи – како и колико дуго сте писали тај текст, због чега, шта је и колико у њему аутобиографско...

Мислим да ће бити најбоље да представу погледате сами и да тако откријете о чему је ријеч. Комад има аутобиографских елемената, али које писање их нема? Текст сам написала пред неколико година, али ми је необично драго да је он чекао све до сада јер је дочекао да га на прави, дубоки начин прочита управо Мики који позна и мене и свијет о којем пишем. Он има осјетљивост, зрелост и храброст за теме којима се комад бави. Јако сам сретна да је комад нашао правог редитеља и праву екипу глумаца.

Одали сте се писању када сте почели да објављујете колумне у *Фералу*, па сте их потом сабрали у књизи *Тоштална расиродаја*. Да ли сте тада открили задовољство писања, или је то била потреба да се у тим временима избаци из себе оно што осећате? Шта вам писање значи?

Морам се смијати изразу „одали сте се писању“, као да сам се „одала“ дроги или неком другом гадном пороку. Писала сам

Не осјећам се као да „припадам“ овој средини. Али то је био мој проблем и док сам живјела тако гдје сам, по свим правилима, требала „припадати“. То с припадањем ми никада није ишло од руке

цијели живот, од дневника па све до есеја и сценарија. Увијек сам имала потребу записати своје мисли о свијету. Тко зна зашто неки људи имају ту чудну потребу – мисле ли они да су њихове мисли о животу баш тако важне и тако занимљиве другим људима? Да, наравно да имам потребу за такозваним самоизражавањем, зато сам и постала глумица. Али, често се питам откуда тај осјећај да је наша нутрина толико занимљива да је треба овјеквјечити. Колико год постоји потреба да се нешто из властите главе (или срца) понуди вањском свијету, толико постоји и опречна потреба да се од тог свијета сакријемо. Ја сам првенствено читалац. Књиге су битне у мом животу, увијек су то биле и увијек ће то остати. Кад прочитам заиста доброг писца, питам се откуд ми храбрости и дрскости да и ја петљам неке реченице. А онда их ипак петљам, не да ми враг мира, као што је говорила моја бака.

Како вам данас изгледа живот у Америци у односу на време када сте дошли? Шта се квалитетно променило у вашем животу? Шта је у Америци највидљивија разлика од онда до данас?

У Америку смо, као и већина других емиграната, дошли с надом. С надом базираном на штурим информацијама и мутним дојмовима које смо о тој земљи имали. Сад нам је мало јасније како ствари овдје функционирају. А и свијет се у ових двадесет година потпуно промијенио, он је постао Facebook свијет, свијет површне и брзе комуникације и виртуалног друштвеног живота. Ја тај свијет, нажалост, више не разумијем. А и не занима ме нарочито да га разумијем. Америка је, баш као и цијели свијет, у тешкој кризи, економској, моралној, друштвеној. Вриједности у друштву су поремећене, па је тако образовање дјеце у овој земљи много мање важно него бјесомучно наоружавање, како државе, тако и њених грађана. Управо сам у књизи једног изврсног енглеског писца прочитала о Америци да је то „земља гладне дјеце с правим пиштољима.“ (Edward St. Aubyn)

Колико вас занима шта се догађа у Хрватској, у Србији, у другим крајевима некадашње земље?

Наравно да ме занима. Увијек јако радо долазим „кући“. Ту живе моји пријатељи. Баш као и не-пријатељи. Ту сам оставила један цијели дуги живот.

Једном сте назвали да се у Сарајеву осећате мирно и спокојно? Шта је за вас добра средина за живот?

Не знам одакле то и баш у вези са Сарајевом које јако волим, али гдје је тешко осјећати се „мирно и спокојно“ јер човек осјећа у зраку огромну количину несреће ▶

MIKEL HEALY

НЕБОЈША МАРКОВИЋ

НА ПРОБИ: МИКИ
МАНОЛОВИЋ,
ЛОВАНА
ГАВРИЛОВИЋ,
ЈАСНА ЂУРЧИЋ, И
АНИТА МАНЧИЋ.
РЕПРИЗЕ
ПРЕДСТАВЕ СУ 26.
27. И 28. АПРИЛА

► и злочина који су се ту дешавали. Рекла бих да је добра средина за живот она која човјека не гњави и не притишће и не испире му мозак, него га пушта да буде то што јест, ма што то било.

Играли сте, протеклих година, у филмовима које су снимали редитељи из Сарајева и Београда. Ако изузмемо летње позоришно гостовање на Брионима, да ли сте имали позива из Хрватске да играте у неком филму, представи...?

Мој је рад у свим земљама бивше државе, а особито у Хрватској, у ових двадесетак година био минималан. Јако ми је жао да је тако, али је тако. То, рекла бих, свједочи првенствено о кратком памћењу на овим просторима, што је, између осталог, и резултат бјесомучне ратне пропаганде која је настојала избрисати сва сјећања која новим режимима нису одговарала. Али морам рећи да ми се чини да публика, такозвани обични људи, памти боље и више од мојих колега. То је занимљива појава.

Свијет се у ових двадесет година потпуно промијенио, постао је Facebook свијет, површне и брзе комуникације и виртуалног друштвеног живота. Ја тај свијет, нажалост, више не разумијем

Шта данас осећате према онима који су вас принудили да одете из свог града, из своје земље? Да ли је ту реч о појединцима, или...?

Увијек су у питању појединци. Али им колектив даје легитимитет и, својим неучествовањем, оградивањем и шутњом, пушта их да проведу своје планове. На крају је занимљиво да човјек, како то већ бива, нема коме да се жали: сви су, изгледа, били у праву. „Таква су била времена“, воле рећи људи. И то онда служи као оправдање за апсолутно све. А испричат ће се увијек они невини, никада кривци.

Да ли се о егзилу данас може говорити у категорији која се подразумева у прошлости?

Да ли је егзил више емотивна категорија?

Да, свакако. Отићи је као умријети. Егзил је као живот после смрти. И, могу саопћити заинтересиранима, тај живот није тако лош. Дакле, не треба се бојати смрти!

Како бисте описали филмску индустрију у Америци данас? Како бисте објаснили раз-

лику између филмске индустрије и филмске уметности у САД?

Наш посао у Америци се зове „индустрија“. Умјетност је овдје заправо непосредна категорија. Сад су се у игру умијешали и социјални медији, па тако чујем да продуценти воле запослити глумце који имају одређени – високи – број обожаваатеља на Twitter-у и Facebook-у. То је заиста „врли нови свијет“, да цитирам Хакслија (који је, успут, био наш сусјед на холивудским брдима!).

Колико себе истински доживљавате као део средине у којој живите? На шта се никада нећете навићи? Шта је то што вам највише прија, одговара?

Не осјећам се као да „припадам“ овој средини. Али то је био мој проблем и док сам живјела тако гдје сам, по свим правилима, требала „припадати“. То с припадањем ми никада није ишло од руке.

Грампивост и материјализам су ми досадни и страни и на њих се сигурно нећу навићи, ако нисам до сада. Али ми прија живот у природи и у томе бескрајно уживам.

Како изгледа један ваш дан у Л.А.?

Јога, ходање по брдима, писање. Мој син, муж, понека аудиција. И читање, читање. За ту активност дословно крадем вријеме јер ми је битна за ментално здравље. ■

drama Dok nas smrt ne razdvoji

•••••

Predstava „Dok nas smrt ne razdvoji“ stavlja recenzenta pred Tantalove muke u želji da bude objektivniji u ocenjivanju: po objektivnoj oceni zaslužuje pola zvezdice manje od ocene koju je dobila, a po subjektivnoj pola zvezdice više. I jedno i drugo bi bilo kritičarski opravdano, ali kad pogledate predstavu koja stvara takvu emotivnu vezu publike, glumaca i pisca čija se utroba i srce (bez peripatetike) otvaraju na sceni, ne možete biti objektivni.

Priča o disfunkcionalnoj porodici koja se dešava sedamdesetih godina 20. veka, u kojoj su u prvom planu umiruća ćerka Blanka (A. Mančić) i njena, takođe

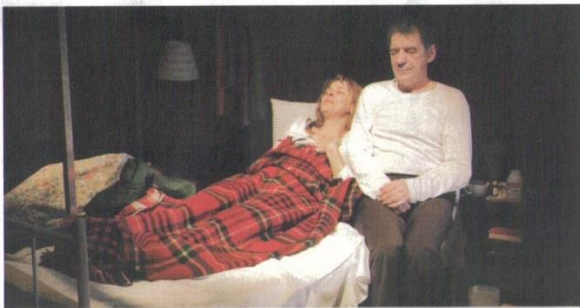
umiruća, majka/usvojiteljka Ljubić (J. Đuričić), opstaje na snažnim emocijama i mogućnošću publike da ostvari apsolutnu empatiju s likovima, pogotovo s bezizlaznom, gotovo apсурdnom situacijom u kojoj se nalaze majka i ćerka zavisne jedna od druge, ali bez mogućnosti da se vide, ležeći u posteljama u različitim sobama. Njihov odnos, satkan od podsećanja na tešku porodičnu istoriju, prekidaju dolasci i odlasci Martina (P. Manojlović), muža koji je izgubio svaki odnos prema supruzi sem medicinske, gotovo mehaničke brige, i ćerke Mine (J. Gavrilović), studentkinje glume čije tinejdžerske radosti, brige i obaveze prema izvođenju Čehovijevog „Ujka Vanje“ surovo preseca smrt koja lebdi „u vazduhu“ i opterećuje majku Blanku i baku Ljubić koja ne želi da ćerka umre pre nje. Otac i ćerka, bežeći od kuće, beže i od bojne situacije koja se hirurški precizno odvija na sceni, a svakim povratkom jedinih aktivnih likova u realnost iracionalne

porodice dolazi do sukoba ili katarzičnog suočavanja.

Scenografski i režijski postupak i narativna struktura su hiperrealističke, gotovo iskonski naturalističke, i slične postupku Alvisa Hermanisa, letonskog reditelja čije su predstave „Dug život“ i „Sonja“ gostovale na Bitefu 2005. i 2008. Ta činjenica ide u prilog oduzimanju pola zvezdice iz prvog pasusa: faillo je malo više rediteljskog rada i dramaturgije da bi „Dok nas smrt ne razdvoji“ bila na briljantnom nivou Hermanisovih režija stanja i prikaza svakodnevice do najsitnijih detalja. Predstava se trudi da upravo tako prikazuje život porodice: hrana, postupci, detalji su preslikani iz života, i kad Martin pravi doručak ili stavlja obloge od kamilice, zarobljen u svom stvarnom, mučnom životu, dok „napolju“ ima paralelni, društveno stvarni život, bez teatarske iluzije. Glumački postupci takođe: intimni i lični tekst Mire Furlan (čiju autentičnost je nemoguće prenebregnuti zbog čistote i snage emocija) postaje deo glumca i briše se linija između dramskog lika i glumca koji ga igra.

„Dok nas smrt ne razdvoji“ ne možete gledati objektivno. Ali kao što je, po nekim glasanama, filmski reditelj Žika Pavlović govorio svojim studentima: „Dobar film ima hiljadu mana, a loš samo jednu – da je loš“, tako i ova predstava, na kraju, zaslužuje najvišu ocenu pored svega pomenutog. Jer je dobra...

Tekst: Mira Furlan
Režija: Predrag Miki Manojlović
Uloge: Anita Mančić, Jasna Đuričić, Predrag Miki Manojlović, Jovana Gavrilović
Radionica integracije

najave

Sterijino pozorje

Na 58. Sterijinom pozorju, najznačajnijem srpskom teatarskom festivalu koji će se održati od 25. maja do 3. juna, biće izvedeno sedam predstava, po izboru selektora Igora Bojovića. Festival otvara filmski reditelj Emir Kusturica, a u takmičarskom programu biće izvedene predstave „Virus“, „Gospoda ministarka“, „Konstantin“, „Grebanje, ili kako se ubila moja baka“, „Zona Zamiatrova“, i „Čarobnjak“.

Na takmičarskom repertoaru biće i predstave „Sunce tuđeg neba“ Puls teatra iz Lazarevca, „Galeb“ Srpskog narodnog pozorišta iz Novog Sada i „Oteló“ u izvođenju ansambla Jugoslovenskog dramskog pozorišta iz Beograda. Posetioci Sterijinog pozorja videće i predstave „Odisej“ i „Unterstat (Unterstadt)“, koje će biti izvedene u okviru međunarodne selekcije „Krugovi“, koja nije takmičarskog karaktera.

Civilka

Arhiva Oznaka: *Radionica integracije*

BY DAVOR ŠPIŠIĆ | TRAVANJ 4, 2013 · 08:52

O LJUBAVI I NESTAJANJU

U malom inkluzivnom beogradskom gnijezdu, u radioničarskoj atmosferi isprobava se dramski prvijenac velike glumice Mire Furlan. Vijest je to ogromne težine, a baš se nešto i ne probija na naslovnice zagađenih hrvatskih medija. Režije se prihvatio njen kolega Miki Manojlović. Karizma i golemo umijeće ovih zvijezda predana je uzvišenom cilju: skrenuti brigu društvene zajednice prema osobama s invaliditetom i rušenju barijera pred njihovom dostojnom integracijom u društvo.

“Pročitao sam ga još prije tri godine i oduševio se, ali do sada nije bilo prilike, nije bilo vrijeme... Nisu bili sklopljeni svi potrebni činioci. Radnja u komadu se odvija sedamdesetih godina prošlog stoljeća, na ovim prostorima. To je sjajan komad sa četiri lica i nije za lake note i lake produkcije. Na poseban, umjetnički jak, uzbudljiv, upečatljiv način govori o ljubavi i nestajanju”, komentira Manojlović dramu “Dok nas smrt ne razdvoji”, čija će se praizvedba dogoditi 25. travnja u Beogradu, u produkciji Radionice integracije. Tako će se Manojlović pojaviti u trostrukoj ulozi – kao redatelj, glumac i producent. On je, naime, predsjednik ove jedinstvene kulturne udruge koju je pokrenuo 2008. s ciljem udarničkog stvaranja kreativne oaze za hendikepirane. Osim učešća umjetnika profesionalaca, programi Radionice podrazumijevaju inkluziju osoba s invaliditetom u stvaralački proces na predstavama. Primjerice, prije tri godine je rad slijepih i slabovidnih članova udruge, uz pomoć glumca Nebojše Dugalića, proizveo Beckettovog “Godota”. Također se organiziraju i brojni koncerti, radionice kreativnog pisanja, posvećene slijepim i slabovidnim osobama ili osobama sa nekim drugim vidom invaliditeta, kao i svim poštovaocima umjetnosti.

Uz Manojlovića uloge tumače sjajne glumice Anita Mančić i Jasna Đuričić te mlada studentica glume Jovana Gavrilović. “Izvrstan, snažno emotivan komad. Prati priču kroz živote tri žene; majke, kćerke i bake. Na izvjestan način naturalistički. Intiman, prosto mu pripada da bude u takvom prostoru. A čudesa koja stvaraju vrsni glumci, ove umjetničke aždaje, su posebnost svoje vrste”, rekla je kostimografkinja Jelisaveta Tatić.

“Tome sam posvetio dobar dio svog života i u tom angažmanu nalazim duboki smisao: u radu s ljudima koji su u našem društvu potpuno marginalizirani. Radeći s ljudima s hendikepom, radimo i na sebi. I to je jedan veoma zanimljiv proces”, govori Manojlović.

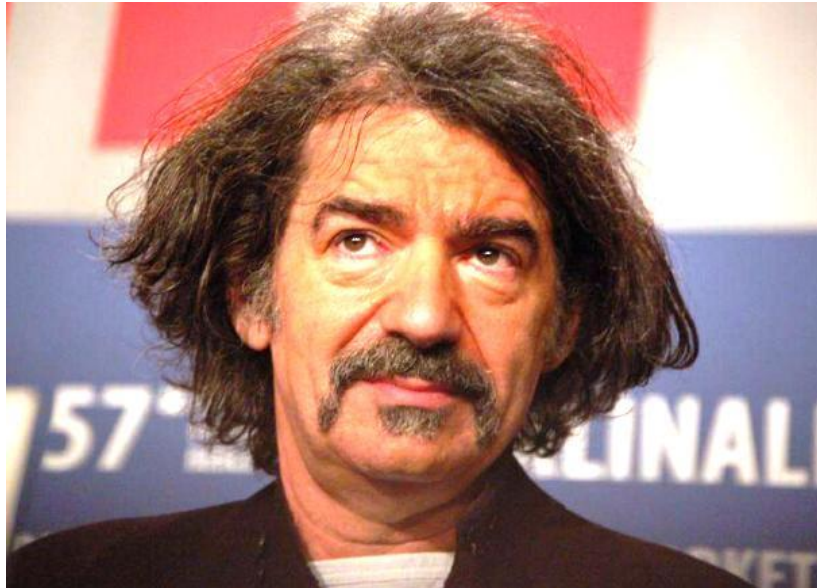
Mira Furlan će tako za praizvedbu svoga dramatičarskog starta imati predivno okruženje onih koji pruženu šansu i ljubav stotruko vraćaju. Uostalom, Mira itekako zna kako se osjećaju marginalizirani. Osjetila je to na vlastitoj koži.

MIKI MANOJLOVIĆ: Ta stoka, taj srpski jal i zavist, uvijek misli da u poštenoj namjeri postoji nekakav drugi cilj ...

Legendarni glumac Predrag-Miki Manojlović otkriva zbog čega nije mogao zauvijek napustiti Beograd, priča o prijateljstvu s Mirom Furlan i Bogdanom Diklićem, odrastanju sina Ivana i energičnosti svoje supruge Tamare Vučković, ali i radosti koju osjeća kraj unuka Ognjena

(Intervju preuzet iz magazina [Story](#))

Nakon što nam je poslije kraćeg lutanja pošlo za rukom da pronađemo Radionicu integracije, neobičnu i pomalo zabačenu oazu umjetnosti u beogradskoj Savamala koju je osnovao prije pet godina u želji da osobe s invaliditetom uključi u svijet teatra, slavni glumac **Predrag-Miki Manojlović** (63) dočeka nas je uz osmijeh, dok je istovremeno putem mobitela tečno pričao na francuskom jeziku. Prije početka razgovora, dozvolio nam je da bacimo pogled na malu i intimnu scenu na kojoj su brižljivo poredani svi rekviziti, gdje će 25. travnja prvi put biti izvedena predstava **Dok nas smrt ne razdvoji** po tekstu **Mire Furlan**, a potom i 26, 27. i 28. travnja, iza koje je stao kao glumac, redatelj i producent.

Dok je evocirao uspomene na svoju dragu kolegicu i prijateljicu koja je zbog rata potražila bolji život u dalekom Los Angelesu, ovaj maestralni umjetnik prisjetio se i vlastitih korijena. U intervjuu za Story pričao nam je o svom čuvenom pradjedu Peri Manojloviću, čije je ime upisano u povijest Beograda, koliko su ga zboleli neki napadi na njegovi drugu suprugu Tamaru Vučković (43) majku njihovog sina Ivana (11), ali i radosti koju mu je u život unio unuk Ognjen (1) kojeg mu je podarila kći, redateljka Čarna Radoičić (32).

Kako ste došli na ideju da režirate predstavu **Dok nas smrt ne razdvoji?**

- Tekst koji je napisala Mira Furlan, prva je njena drama koju sam pročitao prije tri godine. Jako mi se dopao, dirnuo me je, uzbudio i natjerao na razmišljanje. Imao sam potrebu da se taj tekst desi i pretvori u kazalište. Konačno se ukazala prilika, a sakupili smo se u vrlo jakoj ekipi s **Jasnom Đuričić**, **Anitom Mančić** i **Jovanom Gavrilović** koja je student treće godine FDA u klasi **Vlade Jevtovića**. **Bogdan Diklić** je suradnik za jezik i scenski govor, **Jelisaveta Tatić** je uradila kostime, scenograf je **Darko Nedeljković**, a **Zoran Jerković** je dizajner tona. Mislim da će biti vrlo zanimljivo jer će na premijeru doći i **Drago Mlinarec**, poseban čovjek koji je šezdesetih i sedamdesetih godina bio srce i duša Grupe 220. On je dao dozvolu da se jedna od njegovih pjesama uporabi u predstavi jer je iz tog razdoblja o kome govori tekst.

O čemu je riječ u predstavi?

- To je priča o ogromnoj ljubavi u jednoj obitelji i nestajanju u isto vrijeme. Pratimo tri dana jedne familije koja ima svoje vrline i mane. Komad nije dokumentaran, ali ima strahovitu uvjerljivost i snagu. U pitanju je jedna krajnje intimna stvar, ali to je istovremeno i ogledalo vremena. Radnja se odvija sedamdesetih godina prošlog stoljeća na ovom području, a prati sudbinu tri žene: bake, majke i kćeri. Ja igram oca koji je profesor na Sveučilištu, živim s te tri žene i vodim računa o njima koliko se može, ali sa svim ljudskim i muškim slabostima. Likovi su vrlo složeni, ali ne bih da sve otkrivam.

Suradnik za govor i jezik je Bogdan Diklić. Znajući kakav je on perfekcionista, kako je izgledala vaša suradnja?

- On je izuzetno koristan, a nas dvojica znamo se godina, još od serije **Grlom u jagode**. Tko bi rekao da će taj mali žuti izrasti u takvog asa! (Smijeh) Mi smo se s njim uvijek mnogo šalili i imali taj zezatorski odnos koji se zadržao do danas jer smo ga uvijek gledali kao mlađeg brata.

Mnogo puta ste igrali s Miro Furlan, a vaša najpoznatija ostvarenja su **Za sreću je potrebno troje, **Otac na službenom putu**, **Cirkus Kolumbija** ... Sjećate li se kako ste se uopće upoznali?**

- Prvi put sam je vidio na sceni kada je 1982. igrala Ofeliju, na Lovrijencu u Dubrovniku. Ona je tangenta osjećaje života i transpozicije tog osjećaja u neku kreativnost koja može biti pisana riječ, zvuk, scena, javni govor ili pak vrlo određeno, osveščeno ponašanje u životu. Mira je inteligentna, obrazovana, sofisticirana, vrlo živa osoba koja nije otupjela na sve što može nas otupi. Ona je najbolje što je Hrvatska imala u glumi, kazalištu, ženskom aktivnom

ponašanju ... Imala je tu nesreću da u trenutku kada je rat počeo nije imala političke razloge zbog kojih putuje od Beograda do Zagreba i obrnuto, putevima preko Mađarske po dvadeset sati, igrati predstavu. Nije izdala nikakvu Hrvatsku niti pak glumila ni za kakve četnike ovdje. Sve ju je to užasno pogodilo i zato je otišla. Izuzetno bih volio da se vrati i bude tu, ali u Americi je počeo njen novi život, tamo ima sina i obitelj. Znae, kada djeca krenu u školu, sve se mijenja ... Ali, bit će s nama na premijeri.

Oboje ste poslije velikih karijera u Jugoslaviji počeli igrati u inozemstvu. Ipak, vi ste odlučili da se vratite. Zbog čega?

- Moji razlozi su obiteljski i intimni. Da nemam takvu obiteljsku vezanost, ne bih sada bio ovdje. Ne bih živio preko oceana, osim možda povremeno ako bi me nešto privuklo, već u Europi kojoj pripadam, koju volim i poznajem.

Što vam se ne sviđa u Americi?

- To je velika i sjajna zemlja u kojoj sam upoznao mnogo ljudi. Amerikanci su vrlo neposredni i liče na naše dobronice ovdje, neće vas slažu kad ih pitate za put, iskreni su i spremni vjeruju, ali američka politika je već druga kategorija. Imam taj luksuz da tamo nikada nisam dobio ponudu koju nisam mogao odbiti.

Na primjer igrati lošeg momka iz Istočne Europe?

- Ne bih to mogao niti sam to uradio.

Možda zbog toga što su vaši preci generacijama živjeli u Beogradu?

- Da, ima i toga.

Da li je tačno kako je još vaš pradjed ulagao u Narodno kazalište?

- Jeste. Moj pradjed **Petar Pera Manojlović** bio je direktor Narodne banke kada je guverner bio **Đorđe Vajfert**. Ali, on nije bio na tom mjestu jer je bio neki politički činilac nego zato što je znao taj posao, a radio je za plaću koja je bila dobra ... I naravno da je pomagao Narodno pozorište kad je mogao, kao i mnogi drugi u to vrijeme. Moja prabaka je

bila prečanka iz Vojvodine i jako bogata, ona je bila glavni izvor financija. A pradjed se udavio 1896. u Tamišu kada je pokušao spasiti kćer koja je upala u vodu, ali oboje su nastradali. Zbog toga moji stričevi, njegovi unuci, nisu voljeli da plivaju jer su se plašili vode, za razliku od mene i mog tate.

Koliko su vaša djeca, Čarna i Ivan, zainteresirana za obiteljsku povijest?

- Zainteresirani su, au Tamarinoj obitelji postoji nešto što je vrlo zanimljivo zato što imaju običaj da mnogo govore o raznim rođacima. Njeni **Vučkovići potječu od Čolak Ante** i postoji ogromno stablo koje se širi, dok nas Manojlovića ima manje. Ivan dobro prati sve te priče i voli da ih sluša. U svakom slušaju, divno je kad je obitelj na okupu.

Tamara je skoro godinu dana u ulozi vd direktora Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Kako se vama čini ono što ona radi?

- Tamara ima strahovitu energiju i jednu vrstu pravih organizacijskih predispozicija. Mnogi ne mogu shvatiti kako postoji neko ko možda nije studirao organizacijske znanosti, ali zna da računa, ima logiku, dobro poznaje suštinu kazališta i ljude u njemu. Jer, ne možete voditi teatar ako ga ne osjećate i ne pripadate mu, ako u isto vrijeme niste i kreativni i menadžer. Sada sam je nahvalio nenormalno, ali ona to stvarno jeste! Tamara ne bi bila na tom mjestu da to nije poteklo iz samog kazališta i ljudi koji je poznaju. Ona nema političku opciju, već živi i radi za to kazalište. Strašno sam uvredu čuo kada je ona dobila taj posao, a to je da je Tamara došla na to mjesto zato što Miki i **Vlade Divac** hoće kupiti to kazalište. To me je jako pogodilo jer ta stoka, taj srpski jal i zavist, uvijek misli da u poštenoj namjeri postoji nekakav drugi cilj i traže što se iza toga krije. Stalno ponavljam da su ljudi koji mogu pomoći ovdje nepotrebni.

Kako Tamara podnosi sve te napade?

- Ona je jaka žena, ali nije imuna na te uvrede i teško to podnosi.

Petog travnja napunili ste šezdeset tri godine. Proslavljate li svoje rođendane?

- Da, u krugu obitelji. I mojoj majci je tog dana rođendan, ali ona nije baš u nekoj formi zbog čega mi je žao i to je bacilo sjenu na taj događaj ove, ai prošle godine. Kad god sam bio u Beogradu, uvijek smo ga zajedno proslavljali, ali ovog puta nismo bili cijeli dan zajedno, već sam otišao da je posjetim. Navečer smo se sakupili u stanu, došla je Čarna sa suprugom i moj unuk Ognjen koji ima godinu dana.

On je vaš najmlađi potomak. Kakav je to osjećaj?

- Divan, jer je mnogo slatka. Rekao sam da ću početi njime ozbiljno da se bavim kada osvoji kahlicu jer ovako ne mogu. Ima usta na Carné, a svijetle oči i sve ostalo na tatu Dušana. Čarna će me ubiti, ali tako je. (Smijeh)

Kako se ona snašla u ulozi mame?

- Odlično, prvi period je bio težak i ona je tu najviše junački povukla jer je sama brinula po čitav dan o bebi, dok je Dušan stalno radio kako bi mogli normalno živjeti. Ali, kad god mogu, bake dođu da im pomognu. Ognjen je jako pozitivno dijete, stalno je nasmijan, što je divno gledati.

S druge strane, vaš sin Ivan je sada tinejdžer. Kako se nosite s njegovim dobom?

- Ivan živi u okruženju koje prezire balet, klavir i slično jer su to ženske stvari. On je više za žičane instrumente, poderane traperice, nogomet, grubo ponašanje i izražavanje uz veliku nježnost i krhkost koju naravno ima. (Smijeh)

Da li je teško odgajati dijete u eri rijaliti programa?

- Uopće ne razgovaramo o tome, on ne zna da to čak i postoji. Nisam ga sam tako oblikovao, nego se to jednostavno dogodilo. Ivan govori francuski isto kao i srpski jezik, tako da ne gleda te kanale, već francuske dječje programe ili dokumentarni program.

Da li on prati vaš rad?

- Ne, jer je još mali za to, ali prije mjesec dana prvi put u životu gledao me je na sceni u predstavi Kumovi i drago mi je zbog toga.

(DEPO / BLIN)

Reprize "Dok nas smrt ne razdvoji"

Novе reprize predstave "Dok nas smrt ne razdvoji", prema tekstu Mire Furlan, a u režiji Mikija Manojlovića su na repertoaru Radionice integracije 7, 8. i 9. juna od 19.30h.

U predstavi igraju Anita Mančić, Jasna Đuričić, Jovana Gavrilović i Miki Manojlović. Ulaznice se mogu rezervirati preko sajta www.ticketline.rs ili putem call centra 011/2030-570.

Sve informacije, kritike i članke možete da pronađete na Facebook stranici.

Pozorišni komad Mire Furlan "Dok nas smrt ne razdvoji" je porodična drama čiji su sadržaj i forma na visini najboljih dramaskih pisaca dvadestog veka i početka novog milenija. Četiri lica našeg pisca: Blanka, Ljubić, Mina i Martin su stvoreni spisateljskim talentom oslobođenim od svega poznatog u dramskoj literaturi. Četiri lica su jedini mogući učesnici u Mirinoj drami.

U njoj ne može imati svoje mesto još neko osim njih četvoro. U savremenoj, velikoj drami je uvek tako, ni lice više ni lice manje. Kosmička misterija o najvećoj tajni uzroka Sveta - ljubavi i nestajnja dostojno pameti i talentu svih nas je istaživana tokom procesa proba. Nije prigodna, formalna moja zahvalnost izuzetnim glumicama Jasnom, Anitom i malom - velikom Jovanom sa kojima sam imao čast da ljubav i nestajanje osvajam kroz uzbudljiv proces stvaranja ove predstave od dana kada sam Mirin komad pročitao do večerašnjeg susreta sa publikom. Zahvalnost je iskrena a sreća velika.

POZORIŠTE | ČETVRTAK 30.05.2013

Reprize "Dok nas smrt ne razdvoji"

Novе reprize predstave "Dok nas smrt ne razdvoji", prema tekstu Mire Furlan, a u režiji Mikija Manojlovića su na repertoaru Radionice integracije 7, 8. i 9. juna od 19.30h.

U predstavi igraju Anita Mančić, Jasna Đuričić, Jovana Gavrilović i Miki Manojlović. Ulaznice se mogu rezervirati preko sajta www.ticketline.rs ili putem call centra 011/2030-570.

Sve informacije, kritike i članke možete da pronađete na [Facebook](#) stranici.

Pozorišni komad Mire Furlan "[Dok nas smrt ne razdvoji](#)" je porodična drama čiji su sadržaj i forma na visini najboljih dramaskih pisaca dvadestog veka i početka novog milenija. Četiri lica našeg pisca: Blanka, Ljubić, Mina i Martin su stvoreni spisateljskim talentom oslobođenim od svega poznatog u dramskoj literaturi. Četiri lica su jedini mogući učesnici u Mirinoj drami.

U njoj ne može imati svoje mesto još neko osim njih četvoro. U savremenoj, velikoj drami je uvek tako, ni lice više ni lice manje. Kosmička misterija o najvećoj tajni uzroka Sveta - ljubavi i nestajnja dostojno pameti i talentu svih nas je istaživana tokom procesa proba. Nije prigodna, formalna moja zahvalnost izuzetnim glumicama Jasnom, Anitom i malom - velikom Jovanom sa kojima sam imao čast da ljubav i nestajanje osvajam kroz uzbudljiv proces stvaranja ove predstave od dana kada sam Mirin komad pročitao do večerašnjeg susreta sa publikom. Zahvalnost je iskrena a sreća velika.

VESTI

"Dok nas smrt ne razdvoji": Reprize predstave Mire Furlan i Mikija Manojlovića

Autor: dm 09.05.2013. - 17:31 [Komentara \(0\)](#)

Reprize predstave "Dok nas smrt ne razdvoji", prema tekstu Mire Furlan, a u režiji Mikija Manojlovića su na repertoaru "Radionice integracije" 10, 12. i 16. maja od 19.30 sati.

Dok nas smrt ne razdvoji | Foto: 24 sata

U predstavi igraju Anita Mančić, Jasna Đuričić, Jovana Gavrilović i Miki Manojlović.

- U ovom komadu kao na svom dlanu imate pred sobom četiri majstora, godinama i na najvišem umetničkom nivou višestruko dokazivanih u pozorištima, televiziji, filmu i jasnom javnom govoru, sasvim primerenom teškom vremenu koje živimo - kaže Manojlović.

Kako ističe, ekipe predstave je družina koja zaista zaslužuje poštovanje.

- Budite strpljivi i pažljivi. I kada predstava u kojoj ćete, siguran sam, veoma učestvovati i postajati njen deo bude bolela, postaćete sasvim uvereni "da je kazalište čarobno". Za razliku od života - navodi Miki Manojlović.

Dok nas smrt ne razdvoji; Furlan/Manojlović, Radionica integracije

Sa životom nema cjenkanja

Bojan Munjin

Photo: Tanjug

Hrabrost Mire Furlan da preko kazališne fikcije iskreno govori o sebi i svojoj prošlosti, kao osoba čiji su privatni život toliko puta mnogi tako odvrtno silovali, primarna je vrijednost ove predstave i prije nego što je uopće započela. Ta vrijednost nije u tome što je pokazano nešto što liči na autobiografiju Mire Furlan, poznate ex-jugoslavenske glumice, nego u tome što je riječ o dubokoj ispovijedi nekoga od nas, žene koja je stala pred publiku i bez patetike rekla: "Ovo je moje iskustvo."

Zagrebačka glumica Mira Furlan s pravom je u neka ranija vremena smatrana kazališnom i filmskom zvijezdom hrvatskoga i jugoslavenskoga glumišta. U Zagrebu je na početku ratova devedesetih optužena da je "pobjegla u Beograd", iako se njezin jedini "griješ" sastojao u tome što se zaljubila u čovjeka koji je živio u tom gradu. Za sve normalne ljude, ona je postala tegobni simbol osobe koja nije pristala na nacionalne podjele, zbog čega je morala progutati mnoge javne gadosti i mržnje koje su natopile ove prostore u posljednjih 20 godina.

Već dva desetljeća živi u Americi solidno situiranim životom, ali i s tužnom rečenicom u srcu da je "otići isto što i umrijeti". Vraćala se povremeno i neredovito, ponešto igrala u kazalištu i na filmu, pisala za "Feral Tribune", a onda je do nekih senzibilnih ljudi stigao njezin kazališni komad "Dok nas smrt ne razdvoji", koji je ovih dana premijerno izveden na sceni Radionice integracije u Beogradu. Mira Furlan je i na sceni i u privatnom životu osoba koja duboko proživljava stvari oko sebe, ponekad reagira burno, ali nikada ne kalkulira, pokazujući bez ostatka da se kroz život ne može švercati i da s njim nema cjenkanja.

Drama "Dok nas smrt ne razdvoji" priča je o njoj i obiteljskom životu koji je nije mazio: glavna junakinja zaigrana je studentica Kazališne akademije, sa strastima i ljubavima na pozornici i izvan nje, u čiji blještavi mladalački život ulazi obiteljska trauma koja će je bitno obilježiti. Hrabrost Mire Furlan da preko kazališne fikcije iskreno govori o sebi i svojoj prošlosti, kao osoba čiji su privatni život toliko puta mnogi tako odvrtno silovali, primarna je vrijednost ove predstave i prije nego što je uopće započela. Ta vrijednost nije u tome što je pokazano nešto što liči na autobiografiju Mire Furlan, poznate ex-jugoslavenske glumice, nego u tome što je riječ o dubokoj ispovijedi nekoga od nas, žene koja je stala pred publiku i bez patetike rekla: "Ovo je moje iskustvo."

Komorni komad bergmanovske atmosfere, s dvije žene koje umiru u krevetu i mladom djevojkom rastrganom između patnje, smrti, nesređene obitelji i glumačkih ideala, nije bilo moguće uprizoriti bez glumaca kalibra jedne Jasne Đuričić, Anite Mančić, Jovane Gavrilović i Predraga Mikija Manojlovića, koji je dramu i režirao. U kući koja polako nestaje majka umire od karcinoma, otac živi paralelni život, baka je nepokretna, a među turobnim zidovima ponovno se javljaju duhovi koji su im odredili život – ustaše i progon Židova, partizani i Goli otok, bježanja i sirotišta. Dok se gasi jedan svijet, koji je život posvetio plemenitim idealima i akademskom obrazovanju, glavni se junaci pitaju kakav je smisao života u kojem je nestalo ljubavi i u kojem postoje samo nedaće i neprestani smrtni bolovi? Zašto se to dogodilo baš nama i u čemu smo pogriješili? Predstava o nepodnošljivom teretu završava pjesmom "Osmijeh" Drage Mlinarca i posljednjim rečenicama Čehovljeva "Ujaka Vanje", komada koji mlada glumica priprema za ispit: "Strpljivo ćemo podnositi iskušenja, kakva nam god pošalje sudbina. Mučit ćemo se za druge i sada i u starosti, ne znajući za odmor. A kada kucne naš čas, mi ćemo ponizno umrijeti i onda tamo, s onu stranu groba, reći da smo patili, da smo plakali, da nam je bilo teško..."

Ovom je dramom Mira Furlan opisala puni krug svoje prošlosti, ali i ovih prostora, na kojima su se ratovi umiješali u mladenačke ljubavi, a ideologije trovale međuljudske odnose. Na kraju predstave izašli smo na ulicu, na neki duboki način pročišćeni slikom ljudske patnje, prepoznajući sudbinu Mire Furlan i kao svoju. Hvala ti, Miro!

* Tekst prenosimo iz prijateljskih [Novosti](#)

Aplauzi na premijeri drame "Dok nas smrt ne razdvoji"

Pozorišna predstava "Dok nas smrt ne razdvoji", po tekstu Mire Furlan u režiji Predraga Mikija Manojlovića, premijerno je izvedena sa velikim uspehom u "Radionici integracije".

Glumci Anita Mančić, Jasna Đuričić, Miki Manojlović i mlada Jovana Gavrilović, kao i autorka komada Mira Furlan, dobili su buran aplauz publike

u kojoj je bio veliki broj reditelja, glumaca i drugih pozorišnih i filmskih poslenika.

"Dok nas smrt ne razdvoji" je porodična drama koja se dešava u jednom stanu u Zagrebu 70-ih godina prošlog veka. To je priča o ljubavi koju je teško sačuvati, o odrastanju, prolaznosti, o životu i smrti...

Iako pretežno profesionalci, mnogi gledaoci nisu izdržali da ne puste neku suzu, što je rezultat i odličnog slojevitog teksta i izvanredno uverljive glume.

Manojlović je kao reditelj odabrao diskretan pristup i pustio da spontano teče ova, kako je i sam rekao, pitka priča veoma gorkog ukusa. Furlan je u razgovoru sa novinarima pre premijere otkrila da njena prva drama ima autobiografskih elemenata i da joj je inspiracija bila njena porodica.

Najmlađi lik Mina (Gavrilović) je studentkinja glume, oduševljena Čehovom, dok se u njenoj kući odvija priča u stilu Čehova, bez mnogo događaja, a sa puno emotivnog naboja.

Majka Blanka (Mančić) je obolela od raka, ali još više pati zbog gubitka ljubavi supruga Martina (Manojlović), koji se ipak predano stara oko domaćinstva, a sve ih drži na okupu baka (Đuričić), stara i bolesna, ali izuzetnog duha, mudra i puna ljubavi, o čemu govori i njeno ime Ljubić.

Predstava se igra kako je i napisano, na zagrebačkom dijalektu, a saradnik za jezik i scenski govor bio je Bogdan Diklić.

Kostimograf je Jelisaveta Tatić, scenograf Darko Nedeljković. Reprize ove ozbiljne i kvalitetne predstave u "Radionici integracije" su 26, 27. i 28. aprila.

05/05/2013 17:48

O predstavi „Dok nas smrt ne razdvoji“ Mire Furlan u režiji Mikija Manojlovića

Moguća tačka preokreta

LIČNI STAV

AUTOR: MILJENKO DERETA

Gledao sam „Dok nas smrt ne razdvoji“ Mire Furlan u režiji Mikija Manojlovića. Povodom ove predstave, vaš pozorišni kritičar, reditelj Zlatko Paković, napisao je veoma zanimljiv teorijski osvrt. Time je, verovatno nenamerno, nedovoljno rekao o prosvetljujućim postignućima svih onih koji su učestvovali u stvaranju ovog izuzetnog pozorišnog događaja, koji vidim kao moguću tačku preokreta kulturnog (pozorišnog) života u Beogradu. Zato ću pokušati da, kao jedan od gledalaca, sa čitaocima Danasa podelim duboke, potresne utiske koje ova predstava ostavlja, i time izrazim svoje divljenje i poštovanje prema ovom ostvarenju Radionice integracija.

Pre svega glumci. Svi. Anita Mančić i Jasna Đuričić, koje, pred nama, javno, dva sata trpe bol umiranja, boreći se pritom za svaki dah, poštovanje i samopoštovanje. One, pokrivene do grla, skoro nepokretne leže u svojim krevetima. Njihova gluma je svedena na ono što vidimo, na svoju suštinu - na lica i glas. Razgovaraju o prošlosti, jer za njih budućnosti nema. Zapravo, nema reči koje mogu da opišu sve nijanse kojima su svoju bol i nepodnošljivu nemoć pred smrću prenele na celu publiku. Sve žene u publici su plakale. Plakali su i muškarci, ali su to vešto krili. Jovana

Gavrilović je dirljivo i uverljivo bila kćerka i unuka. Mlada, uzburkana, pocepana, naizgled površna i neosetljiva, suočavala se sa umiranjem drugih kao delom svog života. I učila o izvesnosti samoće koja je pred njom.

U ovom svetu žena, Miki Manojlović je zadivljujuće brižan i suzdržan, otac i muž. On je naizgled samo telo koje se kreće. Automatizam njegovih pokreta dok sprema doručak, menja katetere, pere leđa bolesnicama, prikriva teško snošljivu odgovornost i nepodnošljivo trajanje ljubavi. A onda, kada sedne pored svoje umiruće žene i pored njenog otkrije i svoje lice, on postane život koji grli smrt. Dozvoliću sebi da citiram kratki razgovor sa istaknutom, meni posebno dragom glumicom, koja je, vidno uzbuđeno i potresena, zadivljena glumom svojih koleginica, sažela svoj doživljaj u: „Šta je ovo? Nije realizam. Nije ni neki novi realizam. Ovo je život. Pomešan u jedno sa umetnošću.“

Zapravo, trebalo je da počnem sa „Pre svega tekst!“ Ali on, kao što to i sâma Mira Furlan zna, sâm po sebi, nije pozorište. Ona se hrabro suočila sa neograničenom količinom potisnutog bola i pretvorila ga u ono što Tomas Man zove „prijatan razgovor“, dakle u „razgovor koji ne služi više korisnoj izmeni misli...“ već je „razgovor u kome se navodi i izriče ono što znaju obe strane, sećanja, kazivanje naizmenično pesme...“

Kod Mire Furlan, „prijatan“ postaje razgovor o usvajanju bolesne devojčice, o ženi razapetoj na krst na Golom otoku, o rođaku koji je poludeo zbog javnog vešanja najboljeg prijatelja, o umiranju ljubavi... dakle o onome što znaju obe strane, u ovom slučaju, i glumci na sceni i publika. U jednom trenutku predstave zapitao sam se kako će se ovo završiti. Naravno, smrću, ali šta posle? Mira Furlan je pronašla maestralno rešenje. Posle smrti dolaze Čehov i pozorište. Mira Furlan kao da je odrala kožu koja kod Čehova prekriva i u slutnju pretvara pulsiranje patnje, i fizičke i patnje duše, kao osnove života. Imam čudan utisak da smo predstavu gledali „unazad“, jer Čehov je zapravo pravi početak ove predstave.

Ova predstava je bitna za ovaj pozorišni trenutak, između ostalog, i zbog svoje skromnosti i samo prividne jednostavnosti. Sve je maksimalno svedeno i dobrovoljno, puna srca, „žrtvovano“ zajedničkom cilju: i scenografija, i kostim i muzika Draga Mlinareca i grupe 220... Samo zato izgleda kao da je bilo lako jednom predstavom ostvariti veliki povratak na scenu i glume i glumaca, i kvalitetnog teksta, i života i publike za koju je „Dok nas smrt ne razdvoji“ pre svega povratak nade i vere u moć pozorišta.

četvrtak, 25. apr 2013, 19:30 -> 20:38

Dramski prvenac Mire Furlan

Pozorišni komad Mire Furlan "Dok nas smrt ne rastavi" premijerno u prostorijama "Radionice Integracije". To je ljubavni poduhvat, bez interesa, bez misli o karijeri i novcu, objašnjava Mira Furlan. Režiju potpisuje Predrag Miki Manojlović.

Pripremila Branka Krilović

U "Radionici integracije", na sceni nastaloj pre pet godina, premijera predstave "Dok nas smrt ne razdvoji". To je, inače, prvi dramski tekst jugoslovenske glumice Mire Furlan i prva režija Mikija Manojlovića.

U predstavi igraju Anita Mančić, Jasna Đuričić, studentkinja Jovana Gavrilović i Miki Manojlović.

Mira Furlan uzbuđeno objašnjava kako je to ljubavni poduhvat, bez interesa, bez misli o karijeri i novcu.

Došla je iz Los Anđelesa gde živi od 1991. godine, i gde je pre deset godina, kako kaže, morala da napiše dramu - o dve žene, duboko povezane. Ne vide jedna drugu, jer ih, bukvalno i metaforično, razdvaja zid.

"Vidim tako i život, vidim tako i sve vredne stvari u životu. Zbog toga one i postaju vredne, zbog prepreka koje stoje pred nama i koje moramo preći", kaže Mira Furlan.

Porodična tragedija, puna tišine u koju kaplju ostaci života, za gledaoca je realnost i misterija.

Glumac i reditelj Miki Manojlović kaže da misterija ljubavi i dalje ostaje. "Mi smo zapitani čemu to služi, ali ono što je bitno je da ljudi i kada odu, ne gubimo vezu sa njima", ističe Manojlović.

Suprotno sveopštem teroru veselja, predstava je o bolu. I o tome da je sva težina života i ljubavi - na ženi. Mira Furlan kaže da ima vrlo malo muškaraca koji su spremni poneti taj teret.

Ekipa predstave već je dobila poziv za Hrvatsku i Crnu Goru, a Beograđanin koji je pre dvadeset godina, u anonimnom pismu glumici, napisao da se nada da će ona ponovo biti u pozorištu ovoga grada, može biti zadovoljan.

ПОЛИТИКА ONLINE

ПОЗОРИШТЕ

Тихо гутање патње

Представа „Док нас смрт не раздвоји“, текст Мира Фурлан, режија Мики Манојловић, Радионица интеграције

Сцена из представе „Док нас смрт не раздвоји“

„Док нас смрт не раздвоји“ Мира Фурлан је истинито исплетена породична драма која се дешава седамдесетих година у једном загребачком стану, између четири лика. Осовину радње граде две болесне жене, Љубић и њена ћерка Бланка, приковане за кревет и без могућности да виде једна другу. У догађаје су укључени и Бланкин пречесто одсутни супруг Мартин, као и њихова ћерка Мина, а та главна породична нит драме активира теме суочавања са болешћу и пропадањем тела, кривице и прељубе, паљења наде кроз сећања. Ова породично-лична питања преплићу се са друштвено-политичком материјом – Фурланова отвара и теме трагичних последица наших историјских заблуда, политичке искључивости и заслепљујуће моћи идеологија. Укратко, „Док нас смрт не раздвоји“ је снажна драма суочавања са мноштвом поцепаних илузија, комад о неминовности прихватања тескоба живљења, са пуном свешћу о безграничности патњи које живот уме да сервира.

Ови кључни молски тонови текста и представе успостављају везе са Чеховљевим драмама, његовом носећом атмосфером незнања и императивом трпљења, тихог и скрушеног гутања патње. Увезаност са Чеховљевим опусом се не исцрпљује у тој тематској и поетској блискости. Ауторка посеже и за поступком директног цитата дајући овој драми и једну метатеатралну димензију. Она уводи ситуацију позоришта у позоришту, односно ствара основу за бављење темом односа театра и живота – Мина је студенткиња глуме која ради на припреми представе „Ујка Вања“, црпећи инспирацију из личног суморног породичног реалитета (у вези са тим, комад благо асоцира на „Вању из 42. улице“, текст Дејвида Мемета и филм Луја Мала). Театар се затим тумачи кроз живот, а живот кроз театар. Позориште се, ипак, указује као далеко боља верзија света, бескрајан извор чаролије и слободе, за разлику од спутаног и ограниченог живота.

Глумице Анита Манчић (Бланка) и Јасна Ђуричић (Љубић) дале су величанствене ликове сложених осећања, јарко представљајући њихове животе натопљене болом, невоље жена које утеху проналазе у међусобној љубави и разумевању. Бланка је мучно разапета између осуђености да прихвати физичку зависност од Мартина, и одбојности према том морању, имајући у виду његов двоструки живот, избор

да изгради паралелну стварност са другом женом. Љубић је одлучна и непоколебљиво јака жена, непресушни извор разумних савета, животне снаге и тврде убеђености да се компромиси у животу морају правити. Мики Манојловић игра Мартина који није имао снаге да се избори са телесном немоћи и болести своје супруге, па је изабрао бег у изолацију научног рада и утеху код друге жене, даље компликујући брачне односе. Јована Гавриловић у улози Мине шармантно је дала лик девојке пуне живота која бежи из туробне породичне ситуације кроз љубав према позоришту и гласно слушање музике; песма „Осмијех” групе „220” коју Мина гласно пушта је специфичан лајтмотив, њени тонови имају важно значење контраста и отпора према масивном чемеру породичне свакодневице.

Режија Микија Манојловића утемељена је у натурализму, не само у погледу веродостојне, психолошки изузетно суптилне игре глумаца, већ и у начину дефинисања сценског простора и представљања радње (сценографија Дарко Недељковић, костимографија Јелисавета Татић). У том смислу је типична сцена Мартиновог прављења доручка, када он стварно пржи храну чији се мирис јако осећа у сали. Глумци играју у преовлађујуће напетом тишини; у највећем делу представе се са звучника само чује дискретно капање воде које појачава осећање тескобе (дизајн звука Зоран Јерковић). У финалу, након емотивног врхунца и разрешења, ове звуке ће сменити звуци цвркутања птица који уливају наду у могућност неког срећнијег, будућег, оностраног живота. Они су у пуном сагласју са речима које Мина тада изговара, иначе ишчупаних из завршног говора Соње из „Ујка Вање”. Ова сцена у представи доноси нежно стапање позоришта и стварности и истовремено потврђује снагу игре у болном сусрету са немилосрдним изазовима живота.

Ана Тасић

објављено: 03.05.2013

Mira Furlan: Ovo vreme nije za ljude kao ja

Tatjana Nježić | 24. 04. 2013. - 19:59h | Foto: RAS | [Komentara: 43](#)

Osećam da ne pripadam ovom vremenu - rekla je Mira Furlan u razgovoru za "Blic" rađenom povodom premijere predstave "Dok nas smrt ne razdvoji", njenog dramskog prvenca čija je praizvedba i premijera, u režiji Predraga Mikija Manojlovića, 25 aprila u Radionici integracije.

- Komad sam napisala pre dosta godina - kaže proslavljena glumica na početku razgovora.

- Stajao je tako, u nekoj dimenziji izvan realnosti. Miki ga je pročitao kada smo zajedno snimali film sa Danisom Tanovićem. I sada sam zaista dirnuta činjenicom da se ovde izvodi, ponosna i počastvovana.

Tri ženska i jedan muški lik a čini se da su zapravo najbitniji odnosi između njih?

-Komad je inspirisan mojom porodicom, tiče se mog odrastanja. Imala sam potrebu da zabeležim nešto što me napravilo u osobu kakva jesam.

A to je?

- Svi mi nosimo neki pečat svoje porodice. Čovek se na neki način uvek vraća onome što je porodica utisnula u njega, što mu je dala.. Od toga ne možemo pobeći.

Komad je autobiografski?

- Ne ali jeste inspirisan i nekim autentičnim faktima i likovima.

Veoma važnu ulogu u komadu imaju emocije a one danas, što bi se reklo, nisu u modi, ne cene se kao ni moral, empatija...

- Apsolutno. To je zapravo startomodan komad, možda i staromodan odnos prema životu. Staromodan je vrlo ružna reč. Ali, osećam da ne pripadam ovom vremenu u kom živimo. Ovo nije moje vreme.

Zašto? Kakvo je ovo vreme ?

- Vreme koje ne priznaje empatiju, koje smatra da je empatija slabost. Zapravo gotovo cela naša civilizacija a pogotovo zemlja u kojoj živim, Amerika - mada, sada je u tom smislu Amerika svugde, jer je uspela da izveze svoj način života - obeležena je strašnim odsustvom empatije. Prezir prema emociji, prezir prema mekoći, prezir prema slabosti koja,

hteli ne hteli, jeste deo našeg života. Deca rastu bez zdravih repera i parametara. To mi se čini strahovitio opasnim. Druga strana te medalje, ako hoćete rezultat, jesu ti masakri, teroristički napadi koji se svakodnevno dešavaju.

Kažete da ste 1991, kada ste otišli i iz ove i iz one zemlje, dobili pismo jednog beograđanina u kome je izrazio nadu da ćete se vratiti u pozorišni život Beograda?

- To je istina. Kako se pomalo bavim pisanjem autobiografske knjige to pismo mi je nedavno došlo u ruke.

Beograđanin je to pismo poslao na adresu

Na leto snimam SF film

Šta je aktuelno u vašem glumačkom životu?

- Imam neke projekte u Americi.

Ovog ljeta snimiću naučno fantastični film, sa SF je i počela moja karijera u Americi (smeh).

Rač je u stvari o nekoliko filmova a ova uloga pisana za mene je jedna gospođa, nesvakidašnja, osoba koja ne stari, a svi oko nje stare.

JDP-a. Sama činjenica da sam opet tu jeste nešto što sam nazvala i nekom vrstom pobeđe. A zapravo je jako tužno da je prošla 21 godina a da mene na ovim prostorima gotovo i nema. Sada, u ovoj formi ja se vraćam isključivo zbog Mikija...Dakle, ne oficijalno nego iz, kako smo ih malo pre nazvali, demode motiva.

Jeste poželeli da igrate neki od likova?

- Postojala je i takva ideja ali mislim da je ovo čistije. Lično, zaista sam uzbuđena pred prvi susret sa predstavom.

Umetnička ekipa

U predstavi "Dok nas smrt ne rastavi" M.Furlan u režiji M. Manojlovića uloge tumače Jasna Đuričić, Anita Mančić, Miki Manojlović, Jovana Gavrilović. Scenograf je Darko Nedeljković, kostimograf Jelisaveta Tatić a scenski govor potpisuje Bogdan Diklić. Reprize su 26, 27, i 28.

Premijera predstave "Dok nas smrt ne razdvoji" po tekstu Mire Furlan a u režiji Predraga Mikija Manojlovićasutra u Radionici integracije

Zašto se rađamo, borimo i odlazimo

AUTOR: M. KRTINIĆ

Beograd - Premijera predstave "Dok nas smrt ne razdvoji" po tekstu Mire Furlan a u režiji Predraga Mikija Manojlovićabiće održana sutra u 19.30 u prostoru Radionice integracije (Braće Krsmanovića 28a), najavljeno je na jučerašnjoj konferenciji za novinare.

U pitanju je prvo izvođenje i svetska premijera prve drame Mire Furlan, a u njoj glume Anita Mančić, Jasna Đuričić, Jovana Gavrilović i Miki Manojlović. Kostimograf predstave je Jelisaveta Tatić, scenograf Darko Nedeljković, saradnik za jezik i scenski govor Bogdan Diklić, a dizajn scenskog zvuka je uradio Zoran Jerković.

Prema Manojlovićevim rečima, u pitanju je porodična drama koja govori o najvećoj misteriji našeg postojanja – zašto se rađamo, borimo i odlazimo.

- Komad ima četiri lica, tačno koliko i treba. Priča je smeštena u sedamdesete godine prošlog veka i u njemu nema politike, ali ime refleksija na sadašnjost – kazao je Manojlović dodao da će tekst, budući da do sada nije objavljen, svoj put tražiti preko gledalaca.

Mira Furlan je objasnila da komad ima autobiografskih elemenata, pošto joj je sopstvena porodica bila inspiracija.

- Komad sam pisala pre dosta godina u Americi, daleko od svih. Nekim temama se stalno vraćamo, jer naša prošlost i naše odrastanje uvek postoji u nama. Ljudi se boje emocija i teških priča, ali ja smatram da je korisno i dragoceno zaroniti u njih. To je bio moj put i on se vidi i u ovom komadu – istakla je Furlan. Ona je rekla da je tokom snimanja filma Danisa Tanovića "Cirkus Columbia" jednom prilikom razgovarala sa Manojlovićem o smislu i besmislu života, te da mu je tim povodom dala da pročita njen tekst.

- Dala sam mu komad jer sam mislila da će mu biti zanimljiv, bez ikakvih planova. Ja sam tekst pisala za sebe. Osećala sam da ga moram napisati. A Miki je bio neko ko je te emocije mogao razumeti – objasnila je Furlan.

Kako je istakla, komadu se nije vraćala i nije učestvovala u njegovoj postavci.

- Pisala sam ga iz pozicije glumice, sa idejom da ga igram. Ali je on meni toliko blizak da je mnogo čistije da drugi ljudi to igraju – kazala je ona, dodavši da je, budući da je nemoguće da se zbog brojnih obaveza vrati na ove prostore, na neki način ovo njen povratak u beogradsko pozorište.

Ona je napomenula da je ovo jedini pozorišni komad koji je napisala i da bi volela da bude štampan, ali da se nije tome posvetila.

- Napisala sam nekoliko scenarija, ali su mi za snimanje potrebna i producerske sposobnosti koje nemam. Razmišljam da jedan od njih adaptiram za pozorište – istakla je glumica.

Glumica Jasna Đuričićkazala je da komad "Dok nas smrt ne razdvoji" govori o ljubavi, nestajanju i prolaznosti života – na koji način tračimo život.

- Ova predstava pokazuje da nas sve što smo proživeli u detinjstvu i te kako kasnije određuje. Tekst ima mnogo veze sa Čehovom. On je pametno prošiven u njemu. To je priča o malom, jednostavnom čoveku. Nema spektakularne radnje, samo ljudi koji sede i razgovaraju. Ali je sve puno emocija – kazala je Đuričićeva.

Mlada glumica Jovana Gavrilović, studentkinja FDU kojoj je ovo prva uloga, istakla je da je ovo za nju pozorište o kojem je maštala.

- Zbog ovakvih priča htela sam da postanem glumica. Ona govori o ljudima i životu, ali i o ljubavi... o spoznaji da neke odnose čak ni smrt ne može rastaviti – istakla je ona.

Reprize predstave zakazane su za 26, 27. i 28. april. Karte se mogu kupiti na prodajnom mestu Ticketline-a (na uglu Marka Kraljevića 12 i Gavrila Principa 7), ili preko sajta www.ticketline.rs po ceni od 1.000 dinara.

Emigrantkinja vanzemaljka

Na pitanje novinara čime se trenutno bavi, Mira Furlan je objasnila da snima novi SF projekat.

- Kada sam došla u Ameriku, izgubila sam svoju glumačku porodicu. Nekako sam upala u taj žanr i sa njim mi se otvorio jedan svet koji i dalje traje. Na jednoj SF konferenciji rekli su mi "Dobro došla u porodicu". I tako ih i doživljam kao moju disfunkcionalnu porodicu u kojoj se neki članovi ponašaju čudno i oblače kostime. Sin mi je doduše zadovoljan, jer mu majka igra vanzemaljca, ali to i jeste moja pozicija. Kada emigriraš onda nisi ni tamo ni ovde – kazala je Furlan.

Jelisaveta Tatić Čaturilo: Ono što odlikuje umetnika i umetnost je potpuna sloboda mišljenja i delovanja

24/04/2013 | Filed under: [ArtTalk](#) | Posted by: [avantart](#)

Jelisaveta Tatić Čaturilo, kostimografkinja, foto Gloria

U relativno novom prostoru Radionici intergracije, koju vodi Predrag Miki Manojlović, u toku su poslednje pripreme pred premijeru prvog komada u kome je Mira Furlan, filmska zvezda bivše Jugoslavije, u ulozi pisca. kostime za predstavu “**Dok nas smrt ne rastavi**” radila je **Jelisaveta Tatić Čaturilo**, koja nam priča o samoj predstavi, ali i o stanju u kostimografiji i umetnosti u Srbiji.

Predstava “Dok nas smrt ne rastavi” je Vaš najnoviji angažman. To je savremena predstava, da li je kostimografski zahtevna? Šta je reditelj Miki Manojlović od Vas kao kostimografa tražio?

Radnja komada smeštena je u sedamdesete godine prošlog veka. Iako sam rođena početkom sedamdesetih, taj period je za mene nedovoljno poznata epoha. Sećam se samo nekog duha tog vremena, a sve ostale podatke morala sam da istražim. **Mira Furlan** nam je zadala taj nostalgični milje i vreme radnje, a sa Mikijem sam analizirala likove i ono što je potrebno da istinito ispričamo priču. Sad kada smo pred premijerom, mogu da kažem da mi je ovo iskustvo dunulo neki vetar u leđa...napravili smo PREDSTAVU!!!... u nemogućim uslovima...bez ičije podrške...uprkos svim nerazumevanjima...u vremenu naopakih vrednosti!

Gde je kostimografija danas, kako se bori sa opštim pojmom krize o koju se svi poštavaju? Gde su kostimografi danas kada stilisti i modne agencije često preuzimaju taj deo posla?

Sva ta ravnica, RTS, foto Rade Vladić

Kostimografija danas u Srbiji, Beogradu svedena je na incident. Beznadežna situacija u kojoj se nalaze kulturne institucije, ostavljene bez finansijske pomoći a pri tom izložene banalnom i često pogrešnom sudu javnosti, dovela je na granicu opstanka veliki broj umetnika. Tu su kostimografi zanemarljivi procenat. Kostimografija kao integralni deo svakog scenskog prikaza takođe se svodi na nivo statističke greške, s obzirom na to da su ukinuti budžeti za finansiranje projekata. Žao mi je samo što niko neće da preuzme odgovornost i kaže – ne treba nam scenografija, možemo bez kostimografije, koristićemo ranije komponovanu muziku bez dozvole autora i, što kaže Duško Kovačević, samo da izmislimo predstave bez glumaca, onda će biti baš jeftino?!

Šta je sa televizijskom kostimografijom? Često imamo utisak da su nam voditeljke obučene kao za izlazak u grad, da li televizije uopšte angažuju kostimografe? Da li mislite da bi bilo potrebno da se profesionalni scenografi i kostimografi ipak češće angažuju na televiziji?

Televizijska kostimografija podrazumeva ozbiljan i zahtevan rad, pre svega mislim na igrani serijski i dramski program. Koliko pratim, u takvim projektima angažovani su školovani i relevantni kadrovi. Ovo ostalo zaista ne umem da analiziram... Duboko verujem da je to rezultat nerazumevanja ozbiljnosti profesije kostimografa. Sada dolazimo do te, za mene potpuno fantomske profesije. Gde se školuju stilisti? Da li postoji na nekom fakultetu odsek – stilista? Neverovatno mi je da se uopšte razmatra taj svet? Opšte je mesto da razne estradne ličnosti u nekom trenutku poveruju da mogu biti modni kreatori, a u ovom vremenu potpunog sunovrata vrednosti i merila to nije teško.

Sva ta ravnica, RTS, foto Rade Vladić

Odrasli ste u umetničkom okruženju, pored tate glumca Josifa Tatića i mame Biljane Dragović, kostimografa, da li je uopšte bilo moguće da Vas pozorište zaobiđe kao profesija?

Kao dete, provodila sam puno vremena u Jugoslovenskom dramskom pozoristu, ne samo na predstavama, još više po hodnicima, radionicama, garderobama i šminkernicama čekajući tatu i mamu da završe posao. Ranije to nisam povezivala sa izborom profesije, ali sada, kada imam sina, vidim koliko ono čime se roditelji bave direktno i nepopravljivo oblikuje interesovanja deteta. To je tako prirodno...doktorska deca upisuju medicinu, deca pravnik postaju advokati...uvek bilo i biće!

Radili ste do sada preko 50 kostimografija za pozorište. Šta najviše volite da radite, koja vrsta izazova Vam najviše leži? Da li volite istorijski kostim ili Vam kao nekome ko se aktivno bavi i modom više leži savremeni kostim?

Pored pozorišta radila sam i na filmu i televiziji. Svaki od tih medija ima svoje zakonitosti i specifičnosti. Upravo takvi skokovi u različita polja delovanja su mi najveći izazov. To mi ne dozvoljava da se opustim i ulenjim, tera me da se stalno preispitujem i postavljam pred sebe nove ciljeve. Verovatno je i ovaj iskorak u modu deo te moje potrebe.

*Pomenuli smo modu. Sa dve koleginice pokrenuli ste butik **Fundus**, koji je deo projekta Choomich Distrikt. Da li je cela ta priča oko revitalizacije Čumića pomogla mladim dizajnerima, da li uspevaju da se izbore za svoje mesto pod suncem?*

Svakako je pomogla u promociji mladih dizajnera i dovela do nekog malog medijskog proboja, ali je na žalost, finansijski potpuno neisplativa. Žao mi je što i na ovu temu nemam dobro iskustvo. Naš entuzijizam je bio ogroman, ali na žalost, potpuno je iscrpljen. Dve godine smo pokušavali da poslujemo uprkos ogromnim dažbinama i u poreskom sistemu koji nas izjednačava sa trgovinskim markama koje proizvode u milionskim tiražima. Sve to nije dozvolilo da jedna tako dobra i zaista relevantna umetnička priča dobije pravi zamah iako je bilo potencijala.

Tajna Grete Garbo, foto [Madlenianum](#)

Za kraj, da li Vas plaši priča koju čujemo u poslednje vreme o javnim nabavkama na polju kulture i kulturnih institucija? Da li je uopšte to izvodljivo da se tenderom rešavaju nabavke kostima, senografije, kako to treba u praksi da izgleda?

Smatram to budalaštinom neviđenih razmera. Pokušaću da objasnim do koje mere je neizvodljivo...ukoliko za određeni posao pozorište traži čoveka sa posebnim umećem i znanjem u isto vreme ima obavezu da pruži na uvid tri ponude (tri umetnika) i izabere najjeftiniju ponudu. To se kosi sa zdravim razumom. Puno se govori, mogu slobodno reći razglaba, poslednjih godina o problemima u kulturi i čini mi se, svima je već zlo od te priče. Smatram da se iz potpuno pogrešnog ugla analizira taj problem. Nedostatak novca je posledica, a razlog je neprekidno kadriranje i mešanje političkih interesa u polje kulturnih delovanja, e to čak i potentnog i relevantnog umetnika mora da slomi. Pa ono što odlikuje umetnika i umetnost je potpuna sloboda mišljenja i delovanja, sa svim svojim manama i vrlinama...mi smo izabrali tu poziciju u kojoj neizvesnost kreira i utiče na naše stvaralaštvo. Onog časa kada umetnika dovedete u poziciju da stvara iz predumišljaja – tu prestaje magija.

Suzana Spasić

Srbija

Beogradska premijera predstave Mire Furlan: „Dok nas smrt ne razdvoji“

Jasna Đuričić, Anita Mančić, Mira Furlan, Miki Manojlović, Jovana Gavrilović, Darko Nedeljković i Jelisaveta Tatić na konferenciji za novinare povodom premijere, 23. april 2013.

Dušan Komarčević

23.04.2013

Više od tri decenije nakon odlaska u Sjedinjene Američke Države, proslavljena glumica **Mira Furlan** vraća se pred pozorišnu publiku u Beogradu, no ovog puta kao autorka dramskog komada „Dok nas smrt ne razdvoji“ koji će svoju premijeru imati u četvrtak u kulturnom centru „Radionica integracije“ (Braće Krsmanovića 28a).

U ekipi koja je radila na predstavi je i velikan jugoslovenskog i evropskog glumišta **Predrag Miki Manojlović** koji potpisuje režiju i tumači jednu od uloga. Scenu sa Manojlovićem dele pozorišnoj publici znane glumice **Anita Mančić** i **Jasna Đuričić** te mlada studentkinja glume **Jovana Gavrilović**. Sve oni su se, zajedno sa scenografom **Darkom Nedeljkovićem** i kostimografkinjom **Jelisavetom Tatić**, predstavili u utorak beogradskim novinarima na konferenciji za štampu povodom premijere predstave.

Autori predstave za sada istrajno ne otkrivaju javnosti više detalja. Reč je, kako kažu, o porodičnoj drami smeštenoj u sedamdesete godine prošlog veka, a radnja prati međuljudske odnose u jednoj zagrebačkoj porodici. Svoj prvi dramski tekst Mira Furlan je, kako kaže, napisala pre mnogo godina u Americi. Tekst, dodaje autorka, nije lišen autobiografskih momenata.

Mira Furlan

“Mislim da je način na koji smo odrasli i ono što nam se događalo u djetinjstvu i u tom periodu odrastanja ono što nas oblikuje za cijeli život. Stalno se vraćamo tim istim temama. Ne možeš znati ko si dok se ne osvrneš na svoju prošlost i na situaciju u kojoj si rastao”, rekla je Furlan.

Prema njenim rečima, ljudi se u današnjem vremenu boje jakih emocija i beže od teških priča. Pitali smo stoga poznatu glumicu kakvu reakciju publike očekuje.

„Komad zahtjeva otvorenost prema emociji koja je povremeno teška. Zato zahtjeva glumce koji su spremni ići duboko u to, ali i publiku. Da li su ljudi spremni na to, ne znam. Nadam se da još postoji spremnost. Ja sam i kao publika i kao glumica uvijek bila spremna ubaciti se dubinski u emocije. Ali, svijet se mijenja. Živimo u strahovitoj površnosti socijalnih medija, Fejsbuka, sve je instant, nema koncentracije, nema dubine, sve je brzo i površno... Ovaj komad je suprotan od svega toga”, kaže Mira Furlan za naš program.

O ljubavi i prolaznosti života

Njen višedecenijski glumački kolega, a danas reditelj njenog dramskog prvenca, Miki Manojlović, “Dok nas smrt ne razdvoji” opisuje kao “pitak komad veoma gorkog ukusa”.

„Kažu da je pozorište ogledalo života. Ne mora biti samo, ono što često jeste, beg od života. Ne živimo u svetlom vremenu, tako da je ovo prava slika vremena u kojem živimo”, objašnjava Manojlović.

Miki Manojlović, foto: Vesna Anđić

Komad, kako kaže poznati glumac, odlikuje spoj ozbiljne osećajnosti i inteligencije.

„Ovo je komad o najvećoj misteriji našeg postojanja – da se rađamo, da se volimo i da odlazimo. Zašto? Ne znamo”, rekao je Manojlović.

Jasna Đuričić, jedna od tri glumice u postavi, prepoznala je u komadu čehovljevske elemente i dodaje da “Dok nas smrt ne razdvoji” govori o malom čoveku.

„To je komad o ljubavi, ali i o prolaznosti života, odnosno o tome na koji način trošimo život. Čini mi se da ga manje-više neumitno svi tračimo, a on neumitno prolazi. Trebalo bi živeti u sadašnjem trenutku i radovati se malim stvarima, kao što kaže moj lik”, ističe ona.

Reprize predstave zakazane su za 26, 27, 28. april u “Radionici integracije”. Smešten u staroj industrijskoj zoni, u delu Beograda koji se zove Savamala, ovaj prostor je otvoren za umetničke programe, radionice i koncerte posvećene osobama sa invaliditetom i svim poštovaocima umetnosti. Iako je do sada ulaz na dešavanja bio slobodan, karte za ovu predstavu će se naplaćivati, jer je “Radionica integracije” ostala bez pomoći nadležnih institucija.

Dok se '91. spremala da napusti zemlju koja se raspadala u mirisu baruta, Miri Furlan je, kako je napisala u press materijalu za predstavu, stiglo pismo od anonimnog Beograđanina koji je izrazio nadu da će se ponovo vratiti u beogradska pozorišta.

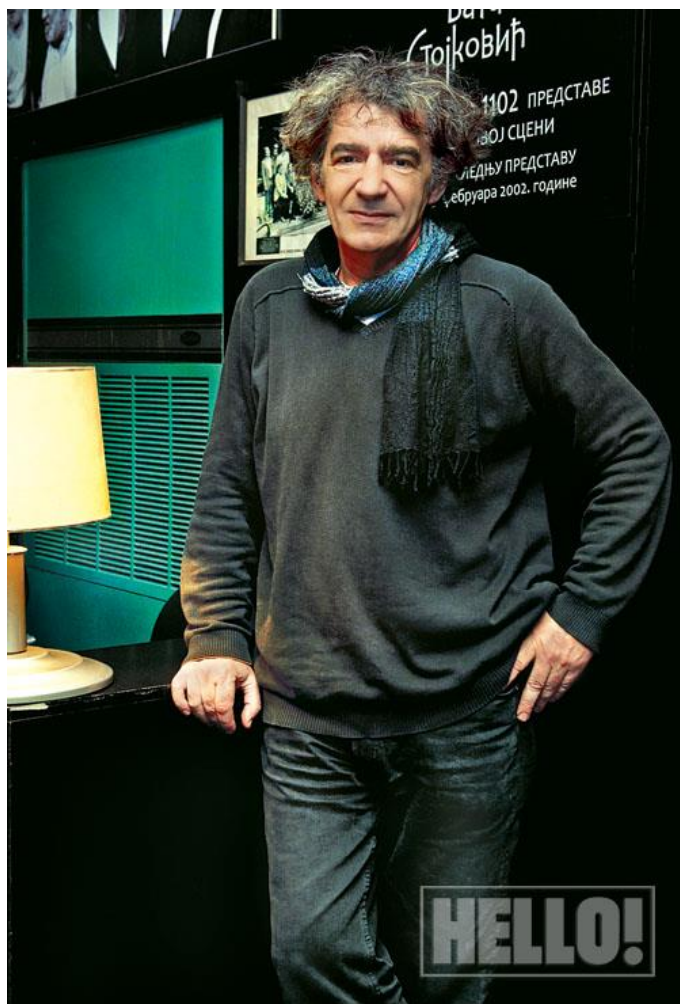
"Pa evo me, tu sam. Sama ta činjenica je neka vrsta pobjede. U to ime: živjeli!", piše Furlan.

Ljubitelji lika i dela ove glumice mogli bi se u nekom doglednom vremenu radovati novim komadima, pošto se sprema da jedan od nekoliko napisanih scenarija preradi u dramski tekst. Tema za pisanje joj, kaže, ne nedostaje.

„Emigracija je teška stvar. Čovjek ne pripada ni onome tamo, a ne pripadaš ni ovome ovdje... Pri tom je i cijela situacija ovdje za mene krajnje komplicirana, jer – kamo ja to zapravo pripadam? To su neke druge teme o kojima također treba napisati komade i scenarije. Ne znam da li imam dovoljno vremena. Mnogo je ideja i malih koncepata različitih stvari koje bih voljela napisati“, kaže kroz smeh poznata glumica.

HELLO!

Miki Manojlović režira predstavu Mire Furlan

Radionica integracije u petoj godini od nastanka nastavlja svoje delovanje, pa će 25. aprila u 19.30 održati premijeru pozorišnog komada **Mire Furlan** „Dok nas smrt ne razdvoji“ u režiji **Mikija Manojlovića**. U drami proslavljene glumice

igraju **Anita Mančić, Jasna Đuričić, Jovana Gavrilović i Bogdan Diklić**, a reprize su 26, 27. i 28. aprila. Karte koštaju 1.000 dinara.

ПОЛИТИКА ONLINE

KULTURA

INTERVJU: Mira Furlan, glumica

Vidim apatiju i beznade

Starenje ima jednu dobru stranu, a to je da čoveka sve manje zanima takozvani uspeh

Mira Furlan

Svetska premijera pozorišnog komada Mire Furlan „Dok nas smrt ne razdvoji”, u režiji Predraga Mikija Manojlovića, biće izvedena u četvrtak, 25. aprila, na sceni „Radionice integracije” u Beogradu.

Manojlović je dramsko štivo Mire Furlan pročitao još pre tri godine, a sada ga evo postavljanja i na scenu.

Drama „Dok nas smrt ne razdvoji” je zapravo komad za četiri lica. Priča se odvija sedamdesetih godina prošlog veka na ovom području, a prati sudbinu tri žene: bake, majke i kćerke. Glumačku ekipu čine: Anita Mančić, Jasna Đuričić i Jovana Gavrilović, studentkinja Fakulteta dramskih umetnosti u Beogradu u klasi Vladimira Jevtovića, i Miki Manojlović, koji se pojavljuje i kao producent projekta. Kostimograf je Jelisaveta Tatić, scenograf Darko Nedeljković, a saradnik za jezik i scenski govor Bogdan Diklić.

Posle romana „Totalna rasprodaja” evo iščekujemo scensko čitanje vašeg dramskog prvencu „Dok nas smrt ne razdvoji”. Koji su motivi pisanja ove drame?

Dramu sam napisala, ili je ona mene napisala, pre nekoliko godina. To se naprosto desilo, neplanirano. Ako moram pronaći neki motiv, onda je on – pretpostavljam – potreba da se zapiše nešto o vlastitom odrastanju i o likovima koji su obeležili moj život. Ali to je valjda motiv svakog pisanja.

Kako je došlo do toga da vaš dramski prvenac bude premijerno izveden baš u Beogradu?

Miki Manojlović, kome sam pokazala komad pre neku godinu, pozeleo je da ga postavi u Beogradu, na moju veliku radost. To je priča koja nije vezana ni za koji ovdašnji grad posebno, ista priča se mogla dešavati u Zagrebu, u Sarajevu, u Beogradu. To je priča koja je vezana za jedno vreme i za jednu zemlju, zemlju koje više nema. Miki zna to vreme i tu zemlju. On je čovek sa pravim, dubokim senzibilitetom koji je tačno osetio o čemu se tu radi i o kakvim je ljudima reč.

Naslov drame „Dok nas smrt ne razdvoji” je simboličan, metaforičan, intrigantan. Zašto ste je ovako naslovili?

Ne znam. To je rečenica koja se izgovara kad se ljudi venčavaju. Ovde ona stoji u drugom kontekstu, u kontekstu veze između dve žene, veze koju može prekinuti samo i jedino smrt. A možda ni ona.

Drama priča o životu tri žene: bake, majke i ćerke, ali i o ljubavi i nestajanju?

Da, to je priča o odnosu između generacija koje deli različito životno iskustvo. To je priča o potrazi za ljubavlju koju je tako teško sačuvati od propadanja, baš kao i sam život. To je priča o bolesti koja razdvaja bolesne od zdravih. To je priča o odrastanju. To je i priča o jednoj zemlji u kojoj se politika često – prečesto – agresivno i bezobzirno uvlačila u privatne živote svojih građana i zauvek ih menjala. To je priča o vremenu i prostoru koji me je formirao.

Pisanje je za vas, kako tvrdite, mentalno-intelektualna vežba i disciplina....?

Da, uglavnom. Ali ovaj komad sam napisala iz drugih razloga, ne iz potrebe za intelektualnom vežbom i disciplinom. Imala sam potrebu da zapišem nešto o ljudima koji su mi obeležili život, a kojih više nema. Imala sam potrebu da te ljude shvatim i damim, svakom ponaosob, glas. Imala sam potrebu da se pozabavim tim vremenom i tim prostorom, kao i tim ljudima.

Godinama živite u Americi. Šta vas rastuži, šta razveseli?

Čega se sa nežnošću sećate?

Rastuži me ljudska površnost i zloba. Uvek me iznova razveseli priroda. Sa nežnošću se sećam nekih dragih ljudi s ovih prostora, među kojima je pri vrhu reditelj ove predstave.

Dugo trajete u svetu umetnosti. Koliko je teško opstati i trajati među svetskim umetničkim zvezdama, budući da ste i sami jedna od njih?

Pokušavam da radim svoje stvari, svoje projekte (kao što je ovaj komad, npr.) i ne obazirem se na to šta, koliko i kako radi moja okolina. Svako od nas ima svoj put. Najgluplje je sebe stalno upoređivati sa drugima, sa njihovim uspesima i neuspesima. Živimo u svetu koji nas uporno tera na neprestano procenjivanje vlastite vrednosti u odnosu na druge. Mislim da je to štetno za ljudsko biće, da je kontraproduktivno i da čoveka lako može izludeti. Naša profesija je tu posebno opasna. Starenje ima jednu dobru stranu, a to je da čoveka sve manje zanima takozvani uspeh. Barem ja imam to iskustvo. U svakom slučaju, pokušavam živeti svoj život i baviti se stvarima koje me zanimaju. Sve drugo za mene nema ono značenje koje je možda imalo ranije, u vreme moje mladosti.

Kako vam iz američke perspektive danas izgleda život na „ovim prostorima”?

Često dolazim na „ove prostore”. Ta sintagma sada, evo, zamenjuje onu tako omraženu reč koja se već 20 godina svim sredstvima pokušava egzorcirati iz kolektivnog pamćenja. Vidim mnoge probleme, vidim opšteosirošašenje, vidim apatiju i beznađe. Ali, bez obzira na ekonomske i političke probleme u svim sredinama, u sferi umetnosti još uvek ima života i inspiracije i pravih kvaliteta. To me uvek ponovno razveseli i da mi nadu u budućnost u mojoj bivšoj zemlji.

Borka G. Trebješanin

objavljeno: 07.04.2013

Mira Furlan: Dok nas smrt ne razdvoji

02 Apr 2013

TEME: [predstava](#) ,

Mira Furlan, foto: promo

Radionica Integracije u petoj godini od nastanka predano nastavlja svoje delovanje. Veliko je zadovoljstvo objaviti da će se 25. aprila ove godine u Radionici dogoditi prvo izvođenje, svetska premijera pozorišnog komada Mire Furlan *Dok nas smrt ne razdvoji*.

Više činjenica ovom događaju daju poseban značaj: prva drama [Mire Furlan](#), mesto premijere, glumice Anita Mančić i Jasna Đuričić, studentkinja FDU Jovana Gavrilović (klasa profesora Vladimira Jevtovića), [Miki Manojlović](#), kostimograf Jelisaveta Tatić, scenograf Darko Nedeljkić, saradnik za jezik i scenski govor Bogdan Diklić. Mirina drama *Dok nas smrt ne rastavi* sa ovakvom glumačkom podelom, u ovom trenutku i mestom njenog otkrivanja je jedinstven kulturni događaj.

Konferencija za štampu povodom premijere će se održati 23. aprila u 11 sati u Radionici Integracije, Braće Krsmanovića 28a. Konferenciji će prisustvovati pisac, svi učesnici i autori.

Reprize predstave su 26, 27, 28. aprila 2013. godine.

Prva drama Mire Furlan

Dramska predstava po tekstu Mire Furlan "*Dok nas smrt ne razdvoji*" premijerno će biti izvedena 25. aprila na pozornici Radionice Integracije u Beogradu.

02.04.2013. | 16:340

U predstavi glume Anita Mančić, Jasna Djuričić, Jovana Gavrilović i Miki Manojlović, kostimograf je Jelisaveta Tatić, scenograf Darko Nedeljkić, a saradnik za jezik i scenski govor Bogdan Diklić.

Predstava će na istoj sceni biti izvedena i u repriznim terminima 26, 27. i 28. aprila.

Radionica integracije je jedinstven kulturni centar u Beogradu namenjen osobama sa invaliditetom, a osim učešća uglednih umetnika programi podrazumevaju i uključivanje tih osoba u stvaralački proces.